اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۲۶ تیر ۱۴۰۱ • ۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ • ۱۷ ژوئیه ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۸۸۰ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

تصمیمات فراقانونی مانع سرمایه‌گذاری در معدن

فعالان بخش معدن آذربایجان شرقی معتقدند توافق‌نامه منعقده بین معاون معدن و صنایع معدنی وزارت صمت و معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری موجب محدود کردن مجوز اکتشاف به بخش کوچکی از محدوده معدن شده و مغایر با قانون معادن و مانع سرمایه‌گذاری در این بخش است. جلسه کمیته معدن کمیسیون صنعت و معدن اتاق تبریز...

۶

تولید ورق گرم فولاد الکتریکی سیلیسیم‌دار در فولاد سبا

برای نخستین‌بار در کشور تولید ورق گرم فولاد الکتریکی سیلیسیم‌دار در مجتمع فولاد سبا محقق شد.

به گزارش ایراسین، سیدرضا فاطمی‌امین وزیر صنعت، معدن و تجارت در جریان سفر به استان اصفهان ضمن دیدار با مدیرعامل فولاد مبارکه، واحدهای گاززدایی و کربن‌زدایی تحت خلأ (V.O.D & V.D) و اسمز معکوس ثانویه (RO۲) در مجتمع فولاد سبا را افتتاح و از نزدیک...

۴

نقش فناوری اطلاعات در توسعه معادن تشریح شد

۳ عنصر اصلی هوشمندسازی

۳

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

تحلیل کلان‌داده از الزامات هوشمندسازی است

احسان موسوی
کارشناس و فعال معدن

بعد از اینکه انقلاب صنعتی رخ داد و فناوری و صنایع مدرن پا به عرصه رشد و توسعه گذاشته و پیشرفت خود را محک زد، زمان زیادی نگذشت که جای خود را در صنایع مختلف باز کرده و روش‌های قدیمی را از دور خارج کرد. به این ترتیب تحول در همه ابعاد صنعت پا گرفته و در نهایت اواسط قرن هجدهم میلادی به‌وقوع پیوست. در تمام این سال‌ها این روند ادامه پیدا کرد تا اینکه امروزه این موضوع مانند بسیاری از سرفصل‌های دیگر ازجمله توسعه پایدار و امثال آن، تنها روی کاغذ نمانده و وارد زندگی روزمره و اقتصاد روز شده است.

به این ترتیب، موضوع هوشمندسازی و بهره از فناوری در حوزه معدن نیز ریشه دواند. الگوریتم‌های هوشمند با هدف کاهش هزینه و بهینه‌سازی هرگونه عملیاتی در معادن وارد فعالیت‌های معدنی شد و موضوع «هوشمندسازی معادن» به‌طورجدی دنبال شد.در این بین، برای موفقیت در این عرصه بایه به نکاتی توجه داشت. نخست آنکه پذیرش تکیه هوشمندسازی برپایه هوش مصنوعی و با هدف کاهش هزینه‌ها و مخاطرات؛ ارکانی دارد که در کشور ما قابل‌پیاده‌سازی با شرایط موجود نیست، چرا که زیرساخت‌های لازم وجود ندارد که مهم‌ترین این زیرساخت‌ها سرعت نت، بروزرسانی ماشین‌آلات، رعایت اتوماسیون و امثال آن است، بنابراین گاهی احساس می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

شرط چشم‌انداز روشن بورس

۸

تیترهای روز

غبار ابرچالش‌ها بر چهره تولید

صنعت روی، یکی از صنایع مهم کشور به شمار می‌آید که نقش بسزایی در اشتغال‌زایی و ارزآوری حاصل از صادرات داشته است.

با وجود اینکه تولیدکنندگان شمش روی همواره با تکیه بر توان داخلی و غلبه بر تحریم‌های خارجی، به فعالیت خود در چنین شرایط اقتصادی ادامه می‌دهند اما به نظر می‌رسد برخی ابرچالش‌های موجود در صنایع معدنی و فلزی، ادامه این روند روبه‌رشد را برای آنها دشوار ساخته است.

در این رابطه فلزات آنلاین با عبدالله تیموری‌نیا، مدیرعامل شرکت ذوب روی اصفهان در خصوص این ابرچالش‌ها گفت‌وگو کرده است که متن کامل...

۷

قانون از معدنکاران حمایت نمی‌کند

۲

سنگینی ابهامات بر بورس

۸

سرمقاله

تحلیل کلان‌داده از الزامات هوشمندسازی

ادامه از صفحه اول

هوشمندسازی یک کلمه شیک و فانتزی است که ما از دیگری وام گرفته و ادعا می‌کنیم که قرار است آن را در معادن‌مان پیاده‌سازی کنیم، در صورتی که زیرساخت‌های لازم در بسیاری از بخش‌ها وجود ندارد و پیاده‌سازی آن در برخی بخش‌ها مانند ترابری یا حمل‌ونقل با مشکلاتی همراه است.

به‌عبارت بهتر، در چند سال اخیر شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها پلتفرم‌های پایش هوشمند در معادن را با تکیه بر داده یا BigData (تحلیل کلان‌داده، داده‌پردازی، دیسپچینگ و...) آغاز کرده‌اند. با ادامه این روند شاید بتوان گفت تا ۲دهه آینده می‌توان به نقطه مورد نظر در این حوزه رسید.

بدون شک برای موفقیت در این مسیر یکی از پایه‌های اصلی همان «بیگ‌دیتا» یا تحلیل کلان‌داده‌ها است.

در توضیح این فرآیند نیز می‌توان گفت هوشمندسازی ۳ رأس دارد که شامل دنیای دیجیتال، حوزه الکترونیک و ارتباطات می‌شود.

شاید ما در ایران دسترسی به زیرساخت‌های دیجیتال داشته باشیم، اما وقتی ماشین‌آلات مناسب و بروز و هماهنگ با فناوری دیجیتال در اختیار نداریم، امکان بهره‌برداری از زیرساخت را نیز نداریم. موضوع دیگر، یکپارچگی ارکان یادشده با یکدیگر است.

در بررسی این روند می‌توان گفت ضعف ما در حوزه فناوری است که امیدواریم با کمک استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان ضعف‌ها و موانع برطرف شود.

به عنوان نمونه در حال حاضر شرکت‌های بزرگ استرالیایی، امریکایی و کانادایی استارت‌آپ‌های بسیار بزرگی را در زمینه معدن و معدنکاری هوشمند آغاز کرده و زیرساخت‌ها و توسعه دانش و پکیج‌های خدماتی برای معدنکارها را روشن کرده‌اند.

بدون شک با حرکت به این سمت، کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری خواهیم داشت.

در زمینه مشکلات موجود در حوزه امنیت و حفاظت از اطلاعات آنلاین نیز باید گفت بحث حمله‌های سایبری در همه زمینه‌ها ممکن است اتفاق بیفتد و خواهد افتاد. این مشکلات به‌عنوان دست‌اندازهای هوشمندسازی مطرح است.

درست است که هوشمندسازی مزیت‌هایی دارد، اما سرعت‌گیرها و دست‌اندازهایی هم با خود می‌آورد.

وقتی صحبت از فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات ماهواره‌های مختلف در صنایع سنگین و سبک یا ظهور اینترنت می‌شود، چه بخواهیم و چه نخواهیم این نوع دست‌اندازها خود را نشان می‌دهند.

در این شرایط بهترین کار این است که شرکت‌هایی که با آنها در ارتباط هستیم، کار را از فیلترهای امن و ایمن رد کنیم و آن اتفاقات قبلی که رخ داده، بیشتر انسانی است.

همیشه در سیستم‌های این‌چنینی پای یک نیروی انسانی در میان است که او اطلاعات را به بیرون درز می‌دهد و موضوع نفوذ هکری یا حمله سایبری نیست.

در حقیقت باتوجه به لایه‌های امنیتی بالا در سیستم، درز اطلاعات در آن نزدیک به صفر است، زیرا از این حیث نیروهای توانمندی داشته و مشکلی وجود ندارد و همیشه پای یک نیروی انسانی در میان است.

در نهایت اینکه در معدن اگر درز اطلاعاتی داشته باشیم به‌غیر از چند مورد از کانی‌های استراتژیک، شاید خلل فنی در خط تولیدمان ایجاد شود، اما به لحاظ امنیتی دچار مشکل نخواهیم شد و جای نگرانی از این بابت نیست.

در بیستمین اجلاس هیات عمومی سازمان نظام مهندسی معدن کشور مطرح شد:

قانون از معدنکاران حمایت نمی‌کند

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

بیستمین اجلاس هیات عمومی سازمان نظام مهندسی معدن کشور با میزبانی خوزستان و با حضور جمعی از فعالان حوزه معدن و مسئولان کشوری و استانی در هتل پارس اهواز برگزارشد. این اجلاس پس از ۲روز به‌کار خود پایان داد.

رضا محتشمی‌پور، معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت خوزستان در بیستمین اجلاس هیات عمومی نظام مهندسی معدن ایران گفت: واردات ماشین‌آلات معدنی بدون سابقه ساخت در داخل کشور، بدون محدودیت آزاد شده است و چشم‌انداز خوبی را در بخش تجهیزات صنعت معدن در آینده خواهیم داشت. وی با بیان اینکه یکی از گلوگاه‌ها در بهره‌برداری مناسب از معادن بحث ماشین‌آلات است افزود: در خصوص واردات ماشین‌هایی که سابقه ساخت در ایران دارند همچنان محدودیت وجود دارد.

وی در ادامه گفت: یکی از انتظارهایی که از سازمان نظام مهندسی معدن داریم این است که مشکلات حوزه معدن را در نقاط مختلف کشور آسیب‌شناسی کرده و به وزارتخانه صمت راهکار و پیشنهاد ارائه دهد. محتشمی‌پور ادامه داد: وزارت صمت در حوزه تنظیم مقررات و توسعه فناوری به شدت نیازمند افراد عالم است، و تمایل داریم در این بخش از کمک شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنیم. معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صمت بیان کرد: در موضوع تنظیم مقررات معادن تمرکزی در وزارتخانه رخ داده و در ابتدا تلاش کردیم بخشنامه‌های متعدد در این بخش را ساماندهی، و موارد منسوخ شده را کنار بگذاریم. تغییر قانون به سادگی ممکن نیست اما در لایه‌های پایین‌تر، می‌توان تغییراتی ایجاد کرد و در این بخش از تمامی دستگاه‌ها و سازمان نظام مهندسی کمک می‌خواهیم.

وی با اشاره به اینکه ۳۱۷ بخشنامه در حوزه معدن صادر شده که بسیاری از آنها منسوخ شده‌اند گفت: برای باطل کردن بخشنامه‌های منسوخ شده از تمامی فعالان و دستگاه‌های مربوطه کمک می‌خواهیم. محتشمی‌پور ادامه داد: بهبود وضعیت اکتشاف معادن در سطح کشور، در سطح رئیس‌جمهوری نیز مطرح شد و با استفاده از یک پنجره واحد و ایجاد هماهنگی در حوزه معادن می‌توان بخشی از مشکلات را حل کرد.

معاون معاون و فرآوری مواد وزارت صمت بیان کرد: با جذب منابع دولتی، دنبال این هستیم که میزان اعتبارات دولتی را در حوزه اکتشافات بالا ببریم و از بخش خصوصی نیز در این بخش کمک بگیریم. وی با بیان اینکه از سازمان ایمیدرو درخواست داشتیم که اکتشافات معدنی را با بخش خصوصی بیشتر کند افزود: استفاده از روش بررسی و ثبت ژئوفیزیک هوایی نقاط معدنی کشور با گسترش یابد؛ از معدن کاران خارجی هم دعوت شده تا در اکتشاف معادن در ایران همکاری کنند.

▣ خوزستان در بخش اکتشاف عملکرد خوبی ندارد

امیرحسین نظری، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزستان با بیان اینکه حوزه معدن به ۳بخش اکتشاف، استخراج و فرآوری تقسیم می‌شود گفت: خوزستان در حوزه اکتشاف خوب عمل نکرده است. وی بیان کرد: بخش خصوصی به دلیل اینکه بخش اکتشاف هزینه بر است و دارای خطر پذیری(ریسک) است در این حوزه سرمایه‌گذاری نکرده است.

وی گفت: قانون معادن، دولت را مکلف کرده در حوزه اکتشاف اعتبار و بودجه در نظر بگیرد. اینکه خوزستان در معادن فلزی تاکنون حرفی برای گفتن نداشته قابل‌قبول است اما در سایر معادن جزو استان‌های معدن خیز است. رئیس سازمان صمت خوزستان با بیان اینکه مناطق شمالی خوزستان مستعد اکتشاف هستند، ادامه داد: ضروری است مسوولان سازمان ایمیدرو در وزارت صمت نسبت به این قضیه یک تصمیم جدی بگیرند تا بتوانیم سهمی را از بودجه سالیانه اکتشاف به خود اختصاص دهیم. نظری بیان کرد: سهم خوزستان از تولید ناخالص داخلی استان در حوزه معدن ۷۰ درصد است. وی با بیان اینکه بیشتر معادن خوزستان شن و ماسه هستند، افزود: در حوزه معادن دریایی خوزستان در سال‌های اخیر کارهای خوبی شده، و در حوزه معادن نمک با تولید یک میلیون تن در سال و تامین نیاز شرکت‌های پتروشیمی منطقه کارهای ارزنده‌ای شده است. وی گفت: فعالیت خوب خوزستان در این بخش باعث شده تا از واردات نمک به استان و کشور تا اندازه‌ای بی‌نیاز شویم؛ بیشترین واردات نمک دریایی از کشور استرالیا انجام می‌گرفت.

نظری افزود: خلیج‌فارس ظرفیت بسیار خوبی در برداشت نمک دریایی دارد و این ظرفیت ارزشمند موجود است. رئیس سازمان صمت خوزستان بیان کرد: سازمان نظام مهندسی معدن در حوزه استخراج باید حضور پررنگی را داشته باشد، به ویژه در حوزه ایمنی که در چند سال گذشته دچار خسارت‌هایی شده‌ایم و باید به این موضوع با حساسیت نگاه شود.

نظری ادامه داد: با توجه به اینکه در بخش معدن در حوزه تخریب سر و کار داریم نظام مهندسی باید به محیط‌زیست توجه ویژه داشته باشد و در کنار کار معدن باید به موضوع محیط‌زیست توجه شود.

وی افزود: حوزه فرآوری که یک موضوع مهم در صنعت معدن است، می‌تواند ارزش افزوده بالایی را در این بخش ایجاد کند، به عنوان مثال در حوزه نمک دریایی می‌توانیم به ماده معدنی لیتیوم دست پیدا کنیم، و اقدامات خوبی در این زمینه انجام شده اما به آن دست نیافته‌ایم.

نظری گفت: در حوزه فرآوری باید بهتر عمل شود و از خام فروشی جلوگیری کنیم. در قانون و مقررات با نواقصی روبه‌رو هستیم که باید به آنها رسیدگی شود؛ در دادن مجوزهای برداشت، قوانین شفاف و مدونی وجود ندارد و همواره در این بخش با انتقادات دستگاه‌های نظارتی روبه‌رو هستیم. وی افزود: باید از معادن برای پشتیبانی از طرح‌های مختلف تولیدی و عمرانی استفاده کرد.

▣ ۵۰درصد معادن خوزستان تعطیل است

رضا فتوحی، معاون استاندار خوزستان گفت: خوزستان در بخش‌های مختلف دارای معادن خوبی است که اکنون کمتر از نیمی از معادن دارای پروانه استان فعال هستند. وی اظهارکرد: در بخش معدنی ظرفیت خوبی در استان وجود دارد و باید از این ظرفیت‌ها برای توسعه خوزستان استفاده کنیم. وی افزود: یکی از ظرفیت‌های مهم معدنی خوزستان در بخش دریایی است. باید از ظرفیت فرآورده معادن دریایی استفاده بیشتری کنیم.

معاون اقتصادی استاندار خوزستان بیان کرد: خوزستان در بخش‌های مختلف دارای معادن خوبی است که اکنون کمتر از نیمی از معادن دارای پروانه استان فعال هستند. وی با اشاره به فعالیت ۱۰۰معدن در استان گفت: یکی از بخش‌های مهم معدن استان در بخش نمک دریایی است که ظرفیت تولید بالایی دارد. این مقام مسئول ادامه داد: نظام‌مهندسی معدن خوزستان بالغ بر هزار عضو دارد که با این تعداد عضو باید بهره‌برداری تخصصی در استان انجام شود و اثرگذاری موثری را در تولید ثروت داشته باشیم. وی بیان کرد: برای شناسایی معادن شرق و شمال شرق خوزستان باید اقدامات موثرتری صورت گیرد، و از متولیان این بخش خواستاریم با توجه به ارزش‌افزوده و با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان درآمدزایی خوبی در این بخش ایجاد کنند.

▣ نگاه مدیران به حوزه معدن جهادی نیست

نادر زاهدی‌نیا، رئیس سازمان بسیج نظام مهندسی صنعت و معدن خوزستان گفت: نگاه مدیران در سطح کشور به حوزه معدن نگاه جهادی نیست و تصمیمات و برنامه‌ها عملیاتی نمی‌شوند. وی بیان کرد: مدیران باید لباس رزم بپوشند و در این جنگ اقتصادی وارد میدان شوند، جوانان با وجود تحصیلات دانشگاهی بیکار هستند. وی با بیان اینکه آمار درستی از وضعیت فعلی معادن در دست نیست و افق و برنامه‌ای برای آینده بخش معدن وجود ندارد گفت: نبود بانک اطلاعاتی معادن در سطح کشور ازجمله مشکلات و کاستی‌ها در این بخش است.

زاهدی نیا ادامه داد: باید زمینه را برای فعالیت جوانان در حوزه معدن به عنوان یکی از بخش‌های درآمد زای کشور فراهم کرد. رهبر معظم انقلاب اعلام کردند که شعار امسال تنها نباید بر روی برگه باشد و باید در عمل از جوانان عالم و شرکت‌های دانش‌بنیان در تولید و ایجاد اشتغال استفاده کرد. زاهدی نیا بیان کرد: وجود نفت و گاز عامل عقب ماندگی خوزستان شده است و با وجود تولید بیش از ۸۰ درصد نفت و گاز در خوزستان اما این استان همچنان محروم است. همچنین با وجود شرکت‌های بزرگ و کارخانجات و منابع زیادی که در استان وجود دارد براساس آمار رسمی اعلام شده خوزستان رتبه سوم بیکاری در کشور را دارد.

رئیس سازمان بسیج نظام مهندسی صنعت و معدن خوزستان افزود: اگر نفت و گاز در خوزستان نبود بسیاری از جوانان به دنبال شغل دیگری در صنایع پایین‌دستی بودند. زاهدی نیا با اشاره به اینکه در خوزستان ظرفیت‌های بسیار زیادی است و باید از آنها استفاده شود گفت: دخالت محیط‌زیست و میراث‌فرهنگی برای جلوگیری از فعالیت معدن کاران و صنعتگران باید در سطح ملی پیگیری و حل شود؛ نباید صنعتگران درگیر نامه نگاری اداری شده و از سرمایه‌گذاری پشیمان شوند.

▣ فعالیت معدنی نیاز به اطلاعات دارد

اردلان علیشاهی، مدیرعامل شرکت استارت‌آپی شتاب‌دهنده کانی بوم نیز در این نشست بیان کرد: امروز اتفاقات خوبی در حوزه معدن در حال انجام است اما در ایران شاهد این نوآوری نیستیم. ترس از شکست، علاقه‌مندی به سود آوری و ضعف اطلاعات از عوامل نگهدارنده در پیشرفت است. معدنکاری فعالیت پرخطری است و متاسفانه در استفاده از فناوری در این بخش مقاومت می‌کنیم. اردلان علیشاهی افزود: فعالیت معدنی نیاز به اطلاعات دارد؛ فعالان این حوزه باید بدانند ذخایر معدنی کجاست و از کجا می‌توان استخراج کرد؛ با دانستن این اطلاعات می‌توان معدنکاری موفق را از غیر موفق جدا کرد.

وی ادامه داد: تا پیش از سال ۹۵ زیرساختی برای شرکت‌های استارت‌آپی معدنی در کشور وجود نداشت؛ از پارسال استفاده از شرکت‌های استارت‌آپی در بخش معدن بیشتر استقبال شده است. علیشاهی گفت: این شرکت با استفاده از فناوری موفق شده در کشف و استخراج مواد معدنی عملکرد خوبی را داشته باشد و به عنوان نخستین شرکت دانش‌بنیان کشور در حوزه فعال باشد.

وی افزود: بیش از ۱۰ طرح در زمینه معدن توسط این شرکت تجاری‌سازی شده و تاکنون ۲۰ شرکت استارت آپی در حوزه معدن بدون کمک گرفتن از دولت فعالیت دارند. مدیرعامل شرکت استارت‌آپی شتاب‌دهنده کانی بوم بیان کرد: تفاهمنامه‌ای با سازمان نظام مهندسی برای ایجاد صندوق مشترک منعقد کردیم تا در حوزه معدن به موفقیت‌های بیشتری دست یابیم.

▣ وجود ۸۱نوع ماده معدنی در کشور

رضا بستامی، رئیس شورای مرکزی و رئیس سازمان نظام مهندسی معدن ایران گفت: ۸۱نوع مواد معدنی بر اساس آمار سایت سازمان زمین شناسی در کشور وجود دارد. وی با بیان اینکه ۱۲هزار پروانه بهره‌برداری از معدن صادر شده است افزود: عمر سازمان نظام مهندسی معدن بیش از ۲۰ سال است و تنها تشکل معدنی است که قانونمند است، این سازمان تاکنون ۴۴ هزار عضو حقیقی و حقوقی دارد. وی گفت: تمام نهادها و دستگاه‌های مرتبط باید دست به‌دست هم بدهند تا از ظرفیت معدن در سطح کشور به درستی استفاده شود، امید است برگزاری این اجلاس برنامه و خط راهی برای این این سازمان باشد.

▣ لزوم تغییر در ساختار نظام مهندسی معدن

بهرام شکوری، رئیس انجمن مس ایران نیز در این نشست بیان کرد: نظام مهندسی کشور این ظرفیت را دارد که بخشی از وظایف حاکمیتی به آن سپرده شود و وزارت صمت باید به این باور برسد. وی ادامه داد: باید در ساختار نظام مهندسی معدن تغییراتی ایجاد شود تا خدمات خوبی در این زمینه به فعالان ارائه شود.آموزش باید در اولویت باشد تا خدمات کیفی از سوی این سازمان ارائه شود.

وی با بیان اینکه باید به جایی برسیم که معدن جایگزین نفت شود افزود: متاسفانه قوانین دست‌وپاگیری از جمله استعلام‌گیری در حوزه معدن وجود دارد که باید برطرف شوند. حسی برای تولید محصولات معدنی وجود ندارد و در مواردی وزارت صمت هم مشکلاتی برای فعالان ایجاد می‌کند. شکوری ادامه داد: بانک‌ها متاسفانه سند بهره‌برداری فعالان معدن را به عنوان وثیقه قبول ندارند این درحالی است که این موضوع در قانون تعریف شده است. رئیس انجمن مس ایران افزود: نیاز به ایجاد پنجره واحدی از سوی وزارت صمت برای معدن کاران است تا با استفاده از این پنجره واحد بتوان جلوی بسیاری از موازی کاری‌ها و اختلافات در حوزه معدن را گرفت.

▣ ضرورت تحول در بخش معدن خوزستان

عبدالرضا حرمتی، رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خوزستان نیز در این آیین با بیان اینکه قوانین سازمان نظام مهندسی و قوانین معدنی کشور از معدنکاران و فعالان این حوزه حمایت نمی‌کند، گفت: امروز با وجود دانش آموختگان و فعالان این حوزه باز هم‌مشکل داریم که نشان دهنده مشکل در قوانین است.

وی، تحول در بخش معدن خوزستان را خواستار شد و افزود: دنیا منتظر ایران نخواهد ماند تا قوانین ما عوض شود؛ اگر اصلاحات در بخش معدن را انجام ندهیم پیشرفتی رخ نخواهد داد. حرمتی با تاکید بر اینکه باید قوانین را به روز کنیم و از ظرفیت‌ها استفاده کنیم ادامه داد: ۲۵ سال پیش خوزستان را یک استان معدنی نمی‌دانستند اما امروز شرایط فعالیت در معادن استان بهتر شده است.،

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خوزستان با بیان اینکه یکی از معادن فعال در خوزستان معدن نمک است که متاسفانه سرمایه‌گذاری خوبی در این بخش نشده است افزود: امروز با تولید سالانه یک میلیون تن نمک از آب دریا موفق شدیم بخش بزرگی از این سهم را در کشور نصیب خود کنیم که بالغ بر ۶۰ درصد تولید نمک در ایران است.

▣ پهنه ۲۵۰ هزار کیلومترمربعی در دست اکتشاف

علیرضا شهیدی، معاون وزیر صمت و رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: ۲۵۰ هزار کیلومتر مربع از کشور که احتمال وجود مواد معدنی بیشتری را دارند در دست بررسی و اکتشاف است تا در صورت تایید به عنوان معدن مورد بهره‌برداری قرار گیرند.

وی با بیان اینکه یکی از وظایف سازمان زمین شناسی اکتشاف معدن است، افزود: متاسفانه در موارد زیادی معدن کشف می‌شود اما مورد بهره‌برداری قرار نمی‌گیرد و باید این موضوع در کشور آسیب شناسی شود.

وی گفت: تفاهمنامه‌ای بین ۲ سازمان زمین شناسی و ایمیدرو منعقد شد که برای تهیه اطلاعات پایه مناطق معدنی کشور، طرحی به نام تحول زمین شناسی و اکتشافی انجام شود که از مهر پارسال عملیاتی شده است.

شهیدی ادامه داد: این طرح پارسال، ابتدا در خراسان جنوبی در مساحت ۱۵ هزار کیلومتر مربع آغاز شد.

وی گفت: انجام عملیات ژئوفیزیک هوایی از مناطق معدنی در ایران از دیگر برنامه‌های این سازمان است که برای این کار ۲ بالگرد تخصصی در نظر گرفته شده است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: مفرر شده این طرح در مدت ۲ سال اجرا، و اطلاعات پایه تهیه و در اختیار سازمان ایمیدرو قرار داده شود. وی افزود: اکتشاف ذخایر پنهان از دیگر کارهایی است که در دستور کار قرار دارد؛ بسیاری از شرکت‌ها تنها اکتشافات در سطح زمین را انجام می‌دهند اما با این اقدام می‌توان از منابع زیرزمین نیز مطلع شد که در خراسان جنوبی به اطلاعات خوبی در این بخش رسیده‌ایم.

شهیدی ادامه داد: یکی از اهداف این طرح آموزش است که با انعقاد تفاهمنامه با دانشگاه‌ها در نظر داریم فعالان این حوزه را آموزش و تربیت کنیم؛ داشتن نیروی متخصص یکی از دغدغه‌ها و چالش‌های این بخش است.

وی گفت: متاسفانه بخش خصوصی در حوزه معدن بسیار ضعیف شده است.

طرح هوشمندسازی خطوط فرآوری معدن چادرملو

مدیر پژوهشی دانشگاه امیرکبیر گفت: طرح هوشمندسازی خطوط فرآوری معدن چادرملو توسط دانشگاه امیرکبیر و با همکاری دانشگاه اردکان درحال انجام است. به گزارش دنیای معدن، محمدکریمی درگفت‌وگو با رادیو اقتصاد افزود: با اجرای این طرح که با توصیه مدیرعامل شرکت انجام می‌شود اتفاقی نو و کارآمد در صنعت معدنی کشور به وجود می‌آید و این لازمه به روز شدن در عصر انقلاب صنعتی چهارم است که موضوع آن به‌نوعی هوشمندسازی و استفاده از هوش مصنوعی برای بهبود فرآیندها در خطوط تولید است. وی با اشاره به اینکه این فرآیند به تدریج در خط تولید معدن چادرملو اجرایی می‌شود گفت: هدف از این اقدام تولید محصولات باکیفیت‌تر، ارزان‌تر، با بهره‌وری بیشتر و حفاظت بیشتر از محیط‌زیست است. مدیر پژوهشی دانشگاه امیرکبیر تصریح کرد: مدیرعامل چادرملو در این پروژه بسیار جسورانه وارد شده است؛ چراکه هوشمندسازی از موضوعات بسیار مهم بین‌المللی است و تلاش چادرملو این بوده که بتواند در این حوزه پیشگام باشد. هوشمندسازی، کمک بسیار بزرگی در تصمیم‌سازی به مدیران می‌کند تا بهبود محصولات و اقتصادی کردن فرآیندها را دنبال کنند. گفتنی است درحال‌حاضر تمامی عملیات معدنکاری چادرملو به‌صورت هوشمند در واحد دیسپچینگ مجتمع معدنی، نظارت و کنترل می‌شود که با ابتکار و خلاقیت فارغ‌التحصیلان دانشگاه یزد و حمایت شرکت معدنی و صنعتی چادرملو طراحی و راه‌اندازی شده است و قرار است این فرآیند هوشمندسازی در تمامی واحدهای و خطوط تولید نیز تعمیم داده شود.

روزگار معدن

معدن

۳

یکشنبه
۲۶ تیر ۱۴۰۱
۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۳
۱۷ ژوئیه ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۸۸۰

نقش فناوری اطلاعات در توسعه معادن تشریح شد

۳ عنصر اصلی هوشمندســـازی

عکس: روزگار معدن

گیتا جاودانی

۲۲تیر همزمان با زادروز محمدبن‌موسی خوارزمی، «روز فناوری اطلاعات» در ایران نام گرفته است. فناوری اطلاعات جریانی قدرتمند و جهانی است که تحولی شگرف در خلق ارزش در فعالیت‌های اقتصادی و همه کسب‌وکارها ـ از جمله معدن ـ ایجاد کرده است. ارتقای سطح بهره‌وری، کاهش هزینه و نرخ تمام‌شده و حصول ارزش‌افزوده نهایی از جمله مزایای بی‌بدیل همگامی با انقلاب دیجیتال و بهره‌مندی از فناوری نوین اطلاعات است.

این مفهوم که با عنوان کلی «هوشمندسازی» از آن یاد می‌شود، چشم‌انداز نهایی بسیاری از سیاست‌گذاری‌های بخش معدن کشور است و از این‌رو به یکی از پربسامدترین عبارت‌ها در حوزه معدن تبدیل شده است.

هرچند قریب به اتفاق فعالان و صاحب‌نظران این حوزه بر لزوم هوشمندسازی تاکید دارند، اما هنوز تعریف روشن و واحدی که به تایید متخصصان این حوزه رسیده باشد، در دسترس نیست. از سوی دیگر نمی‌دانیم زیرساخت موردنیاز برای حصول به نتیجه کدام است و در نهایت چگونه باید از آن به بهترین نحو حفاظت و حراست کرد.

این پرسش‌ها محور گزارش امروز است و «روزگارمعدن» نظر ۲ تن از کارشناس معدن را در این‌باره جویا شده است.

کاهش هزینه، افزایش بهره‌وری

انوشیروان دلیریان- کارشناس و فعال معدن:

فرآیند هوشمندسازی فعالیت‌های معدنی به عملیاتی اطلاق می‌شود که طی آن متخصصان و مهندسان این رشته براساس نیاز معادن و با بهره‌برداری از دانش و فناوری‌های نوین، ابزار و امکاناتی را تعبیه و طراحی کنند که از یک‌طرف باعث کاهش مشکلات و هزینه‌های معدنکاری شود و از طرف دیگر افزایش بهره‌وری، امنیت و سرعت‌عمل را در پی آورد و این فرآیند با نام کلی هوشمندسازی شناخته می‌شود.

در حال حاضر در دوره انقلاب صنعتی چهارم به‌سر می‌بریم و تمامی صنایع ـ از جمله معدن و صنایع معدنی ـ تحت‌تاثیر این موج چهارم قرار گرفته‌اند. به‌عبارت دیگر، با گسترش دنیای مجازی و رشد هوش مصنوعی تمامی صنایع به‌سمت‌وسویی حرکت کرده‌اند که سازکارهای کلیدی درگیر در عملیات خود را به فناوری‌های نوین مجهز کنند.

معدن هم به‌شدت درگیر این دوره تحول است و امروزه می‌توانیم در جای جای بخش معدن ـ از اکتشاف گرفته تا بهره‌برداری و استخراج تا کانه‌آرایی و فرآوری ـ از فناوری‌های نوین و هوشمند بهره ببریم، حتی می‌توان گفت که فرآیند هوشمندسازی، منابع انسانی را هم تحت‌تاثیر قرار داده است و نحوه ارتباط و تعامل این بخش را هم به‌طورکلی دگرگون کرده است.

▣ معدنکاری از سنتی به صنعتی

مهم‌ترین زیرساخت هوشمندسازی، فراهم شدن بستر مناسب اینترنت و فناوری اطلاعات است. نکته مهم دیگر که نباید از آن غفلت کرد، فرهنگ‌سازی منابع انسانی در سطوح مختلف است. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی شده که ایران کشوری در حال توسعه و گذار از دوره معدنکاری سنتی به‌سمت معدنکاری مدرن است. محافظه‌کاری نیروی انسانی درگیر با بخش‌های مختلف در زمینه پذیرش روش‌های جدید و به‌روز، پاشنه‌آشیل فرآیند هوشمندسازی و استفاده از دانش و فناوری در بخش معدن است که با فرهنگ‌سازی و ایجاد بستر آموزشی مناسب می‌توانیم این مشکل را برطرف کنیم. یکی دیگر از مسائل زیرساختی که باید موردتوجه قرار گیرد، توازن توسعه صنعتی ما با بخش معدنی است که در حال حاضر باید اعتراف کنیم به‌صورت معکوس است. به‌عبارت دیگر، معادن بزرگ ما به‌واسطه ذات و شرایط خود به‌طورعموم در نقاط بیابانی و به دور از شهرها هستند و در زمینه امکانات مرتبط با هوشمندسازی، محدودیت‌های فراوانی دارند. در این شرایط به‌عنوان نمونه برای دسترسی به اینترنت با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند که می‌تواند مانعی مهم برای توسعه هوشمندسازی معادن به‌شمار رود.

به‌طورخلاصه بستر مناسب برای بهره‌برداری از اینترنت و آی‌تی، فرهنگ‌سازی منابع انسانی و موضوع سوم، ایجاد توسعه متوازن صنعتی و معدنی از عمده‌ترین زیرساخت‌های موردنیاز برای فرآیند هوشمندسازی است.

در حال حاضر ما در هر ۳ زمینه دچار مشکل هستیم و هم در بخش سخت‌افزاری و هم نرم‌افزاری ـ در زمینه اینترنت و آی‌تی ـ دچار نقصان هستیم. به‌علاوه اینکه منابع انسانی نیاز به فرهنگ‌سازی و آموزش دارند که در شرایط فعلی نمی‌توان گفت نشدنی است، اما نه در اشل و مقیاس دیگر نقاط دنیا. بنابراین اگر هدف این است که کشوری پیشرو در زمینه معدن باشیم، باید در سال‌های پیش‌رو سرمایه‌گذاری بیشتری در این حوزه انجام دهیم و با شتاب در این زمینه‌ها پیش برویم. با این همه تحریم‌ها و نبود ارتباط بین بخش معدن و صنایع معدنی کشور ما با کشورهای صاحب‌نام در زمینه معدنکاری نوین ـ هوشمندسازی هم زیرمجموعه آن است ـ می‌تواند ضربه جبران‌ناپذیری به بدنه بخش معدنی ما وارد کند.

▣ صرفه به مقیاس

باتوجه به تمام موارد یادشده، هوشمندسازی در معادن موضوع جدیدی است و در عمل مانند هر تحول جدید دیگری هزینه‌های گزافی خواهد داشت. همین موضوع سبب شده است که از محدوده اولویت‌های معادن کوچک و متوسط خارج شود. این اتفاقی است که در بسیاری از کشورهای معدن‌خیز دنیا هم به‌چشم می‌خورد و بیشتر در معادن بزرگ به‌اجرا درآمده است.

در اقتصاد اصلی داریم باعنوان «صرفه به مقیاس». معادن بزرگ چون توانایی و انعطاف‌پذیری قابل‌توجهی نسبت به میزان تولید خود دارند، می‌توانند هزینه‌های عملیاتی خود را سرشکن کنند، اما چون معادن کوچک و متوسط در این زمینه محدودیت دارند و از توانایی بالایی در زمینه تغییرات برخوردار نیستند، نمی‌توانند هزینه‌ها را پوشش دهند، بنابراین رفتن به‌سوی تغییرات کاری غیرضروری به‌شمار می‌رود، از این‌رو در کشورهای صاحب‌نام معدنی هم استقبال چندانی از این تغییرات به‌چشم نمی‌خورد، اما با گذشت زمان و به‌دست آمدن تجربیات بیشتر و تولید تجهیزات ارزان‌قیمت، معادن متوسط و کوچک هم می‌توانند به این جریان بپیوندند.

این اتفاق ناگزیر و حتمی است، زیرا با رفتن به سوی آینده در عمل مسئولیت‌ها از دوش انسان برداشته و به هوش مصنوعی واگذار می‌شود. ریسک را کاهش می‌دهد، اعتماد، دقت و امنیت را بالا می‌برد و تمام این موارد در صنعت و معدن بسیار پراهمیت است.

▣ تدابیر حفاظتی

هوشمندسازی یعنی استفاده از فرآیندهای دیجیتالی. دیجیتال به معنی عدد است؛ به‌عبارت دیگر، یعنی تبدیل هر فرآیند کیفی را به کمی. این موضوع به‌قدری مهم و حیاتی است که قرار است دانستن و تحلیل این اعداد مبنای تصمیم‌گیری قرار گیرد و اگر از این اطلاعات درست حفاظت نشود، بدنه صنعت کشور دچار نقصان می‌شود. پس به‌طورقطع یکی از دغدغه‌های فرآیند هوشمندسازی بحث تامین امنیت شبکه است. باتوجه به اینکه امروزه همه‌چیز به‌صورت مجازی درآمده است، از جمله مفهوم هوش، دیگر جنگ‌ها هم به‌صورت سنتی و قدیمی کمتر اتفاق می‌افتد و از عصر حاضر به بعد جنگ‌ها به‌صورت جنگ سایبری است. در هفته گذشته هم رسانه‌ها اعلام کردند فولاد مبارکه گرفتار سنگین‌ترین حملات سایبری شد که اگر متخصصان هوشمندانه عمل نمی‌کردند، بخش تولید ورق گرم این کارخانه دچار مشکل می‌شد، بنابراین باید گفت ما در فرآیند مدرنیزه کردن معدن باید برای تمامی مسائل این بخش به‌صورت همزمان و موازی برنامه‌ریزی کنیم.

به‌عبارت بهتر، اگر قرار است معادن بزرگ‌مان را در مسیر هوشمندسازی سوق دهیم، باید موضوع امنیت شبکه، زیرساخت، سرعت اینترنت و دیگر وجوه این فرآیند را همزمان تقویت کنیم و ارتقا دهیم. اگر بخواهیم در یک بخش توسعه پیدا کنیم و بعد به سراغ بخش بعدی برویم، دچار آسیب خواهیم شد و به قول معروف مانند آن است که گوشت را جلوی گربه گذاشته باشیم.

آغاز و پایان هوشمندسازی

احسان پیری - مدیرمسئول ماهنامه توسعه معادن و فعال معدن:

هوشمندسازی در کل زنجیره معدن، از زمانی که با یک زمین بکر مواجهیم تا زمانی که ماده معدنی فرآوری می‌شود و به‌عنوان مواد اولیه در صنایع دیگر به‌کار می‌رود یا به‌عنوان محصول به بازار عرضه می‌شود، نقش بسیار پررنگی در تمام بخش‌های یاد شده دارد.

▣ برای متوسط‌ها و کوچک‌مقیاس‌ها

باتوجه به سرعت رو به رشد کشورهای معدن‌خیز در حوزه هوشمندسازی معادن و برای اینکه بتوانیم مزیت رقابتی در حوزه معدن با کشورهای توسعه‌یافته داشته باشیم، باید هوشمندسازی در حوزه معادن اتفاق بیفتد، بویژه در معادن کوچک و متوسط‌مقیاس.

بسیاری از کارشناسان بر هوشمندسازی در این ۲ بخش معادن کوچک‌مقیاس و متوسط تاکید دارند، چرا که شاید اجرای این فرآیند در معادن بزرگ مقیاس راحت‌تر از کوچک‌مقیاس‌ها است. بسیاری معتقدند شاید هزینه کردن در حوزه هوشمندسازی این معادن زیاد دشوار نباشد، اما برای معادن کوچک و متوسط خواه و ناخواه این هزینه سنگین خواهد بود. برای رفع این مشکل نیز راه‌حل این است که اطلاع‌رسانی درستی انجام شود و مشکلات، محدودیت‌ها و نیازهای معادن کوچک و متوسط را به‌درستی به شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ منتقل کنیم. در این صورت، دانش‌بنیان‌ها به‌راحتی می‌توانند پلتفرم‌های مناسب با نیازهای معادن کوچک‌مقیاس و متوسط را پیاده‌سازی کرده و بدون شک این فرآیند بسیار راهبردی و کاربردی خواهد بود تا اینکه تلاش کنیم مدل‌های جهانی طراحی‌شده برای معادن بزرگ را در ایران پیاده کنیم. این روند خواه‌ناخواه هزینه بسیار بالایی برای معدنداران ایجاد کرده و ممکن است تطابق لازم با ماشین‌آلات، دستگاه‌ها و مدل‌های استخراجی کشور ما را نیز نداشته باشند. در این صورت هوشمندسازی باعث ایجاد هزینه‌های بسیار بیهوده‌ای خواهد شد. بنابراین برای اجرای الگوهای هوشمندسازی معادن، این قسمت به‌طورکامل باید بومی‌سازی شده و جوان‌ها و متخصصان کشور خودمان باید در این حوزه فعالیت کنند و در هوشمندسازی به‌نظرم می‌توانند نقش پررنگی داشته باشند.

▣ مترقی، به روز، انعطاف‌پذیر

امیدوارم در قوانین و لوایح دولتی و در اصلاحاتی که مجلس قرار است، اعمال کند، امور مربوطه به بخش معدن واگذار شود. برای موفقیت در این مسیر باید نگاهی به کشورهای توسعه‌یافته داشته باشیم و چرخ را از نو ابداع نکنیم. به‌عبارت دیگر، در عبور راحت‌تر از این مسیر دوباره با مشکلات عدیده برخورد نکنیم و در اجرای قوانین با انعطاف‌پذیری بالاتر برخورد کنیم.

سخن پایانی

هوشمندسازی معادن فرآیندی است که طی آن متخصصان معدن بنا بر نیازهای معادن، ابزار و امکاناتی را تعبیه، طراحی و اجرا می‌کنند که این امکانات موجب کاهش مشکلات و هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری، امنیت و سرعت در کار می‌شود. در این میان، هوشمندسازی معادن هنوز به‌صورت کامل فراگیر در سرتاسر دنیا به‌اجرا در نیامده است.

نیاز بازار بین‌المللی به معدنکاری هوشمند و سریع و ایمن روزبه‌روز بیشتر می‌شود؛ به‌طوری که اگر در این مسیر نتوان همگام و همسو با رشد صنعتی شد، دیگر جایی برای رقابت با سایر معدنکاران در سطح بین‌المللی وجود نخواهد داشت، بنابراین بسترسازی برای هوشمندسازی معادن امری منطقی و بدیهی است. بدون شک ارائه راهکارهای مدیریتی در هوشمندسازی معادن نیاز به دانش و مهارت‌های تخصصی دارد. تصمیم‌های مدیریتی موفق تنها در صورتی امکان‌پذیر است که اشراف کامل به بسترهای موردنیاز هوشمندسازی داشته باشیم. وضع و تدوین هرچه بهتر مقررات و قوانین صحیح و کارآ و سیاست‌های قابل‌اجرا، نقش بسزا و راهگشایی در راستای هوشمندسازی معادن می‌تواند داشته باشد. به‌علاوه اینکه اگرچه در ایران شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپی معدنی و اکتشافی شکل گرفته‌اند و در حال توسعه دانش، زیرساخت و پکیج‌های خدماتی موردنیاز معدنکاران هستند، اما به‌باور برخی فعالان این حوزه، ما همچنان به‌دلیل تحریم‌ها در برخی شاخه‌ها با فناوری‌های روز جهان فاصله داریم.

تشکیل کارگروه اجرایی تعامل با دانش‌بنیان‌ها

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری اطلاعات و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی گفت: با توجه به ضرورت به‌کارگیری آخرین فناوری‌ها، دانش و اطلاعات به روز در حوزه زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور، این سازمان اقدام به تشکیل کارگروه اجرایی تعامل با مجموعه‌های دانش‌بنیان کرد.

به گزارش سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، رضا جدیدی با اشاره به نام‌گذاری امسال با عنوان «تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» از سوی رهبر معظم انقلاب و با توجه به ماهیت فعالیت‌های سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور به عنوان مجموعه حاکمیتی و دانش‌بنیان و همچنین ضرورت بکارگیری آخرین فناوری‌ها، دانش و اطلاعات به روز در حوزه زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور، این سازمان اقدام به تشکیل کارگروه اجرایی تعامل با مجموعه‌های دانش‌بنیان کرده است، گفت: در همین راستا جهت بررسی حوزه‌ها و زمینه‌های کاری شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی و بررسی سطح تعامل و اجرایی کردن زمینه همکاری‌های مشترک، رویدادها و و جلسات کارشناسی با این مجموعه‌ها به‌صورت منظم و دوره‌ای برگزار می‌شود.

جدیدی افزود: در جلسات برگزار شده، شرکت‌های دانش‌بنیان در خصوص مشارکت و همکاری در یکی از زمینه‌های فعالیتی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور مطابق عناوین ارائه شده و با توجه به زمینه فعالیتی، مجوزهای مورد نیاز و تخصص‌های موجود در مجموعه اعلام آمادگی می‌کنند.

وی ادامه داد: در جلسات کارشناسی و تخصصی که با حضور مجموعه‌های دانش‌بنیان و مدیران و متخصصان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور برگزار می‌شود، طرفین به بررسی روش‌ها و فناوری‌هایی که منجربه به‌کارگیری روشی نوین، افزایش بازدهی فعالیت‌ها از نظر زمانی و دقت اطلاعات شود می‌پردازند که در صورت تایید مراتب و در کمترین زمان ممکن این همکاری به مرحله اجرا و تفاهم با مجموعه‌های دانش‌بنیان خواهد رسید.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری اطلاعات و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور درباره زمینه‌های همکاری سازمان متبوع خود با مجموعه‌های دانش‌بنیان گفت: مشارکت و ارائه فناوری‌های نوین در زمینه تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی در قالب نقشه‌های با دقت بالا (نوآوری‌هایی که به کاهش زمان و افزایش دقت منجر می‌شود)، به‌کارگیری فناوری‌های نوین در خصوص مطالعات زمین‌شناسی، منشاءیابی و پایش مخاطرات طبیعی، اکتشاف ذخایر معدنی، آنالیز نمونه‌های زمین‌شناسی و اکتشافی، به‌کارگیری روش‌های نوین در حوزه ژئوفیزیک هوایی، داده‌های طیفی مورد استفاده در زمین‌شناسی و اکتشاف و روش‌های نوین تحلیل تصاویر ماهواره‌ای، فعالیت در حوزه تامین، تعمیر و نگهداری تجهیزات فنی و آزمایشگاهی مرتبط با فعالیت‌های حاکمیتی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور حوزه‌های فعالیتی با مجموعه‌های دانش‌بنیان است.

گزارش خبری

اختصاص ۱۵ درصد حقوق دولتی به مناطق معدنی

برای نخستین‌بار در لایحه بودجه امسال سهم ۱۵درصدی مناطق معدنی از حقوق دولتی معادن جدا شد؛ قانونی که هرچند سال‌ها وجود داشت، اما از آنجا که این درآمد وارد بودجه کشور شده و به‌صورت احتمالی در خزانه به مصارف فوری اختصاص می‌یافت، اجرایی نمی‌شد.

به گزارش ایرنا، ایران در حدود ۶۸ نوع ماده معدنی، ۳۷ بیلیون تن ذخایر تشکیل شده و ۵۷بیلیون تن ذخایر بالقوه از لحاظ میزان منابع معدنی در رتبه چهاردهم قدرت معدنی جهان و از لحاظ تنوع منابع معدنی در رتبه دهم جهانی قرار دارد. این در حالی است که فرآورده‌های معدنی کمتر از یک درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد، ضمن آنکه حقوق دولتی اخذ شده از معادن فعال نیز چندان متناسب با حجم فعالیت معادن نیست.

یکی از مهم‌ترین اقدامات انجام شده در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ برای اصلاح سازوکارهای معادن و فرآوری مواد اصلاح سازوکار دریافت حقوق دولتی معادن بود.

ذخایر معدنی سرمایه ملی بوده و بهبود شیوه‌های دریافت حقوق دولتی معادن و ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در روش‌های فعلی حقوق دولتی معمولاً به صورت علی‌الحساب و با تاخیر زیاد دریافت می‌شود، اما در ساز و کار جدید دریافت حقوق دولتی در هنگام فروش ماده معدنی و بر اساس ثبت صورت حساب در سامانه جامع تجارت دریافت خواهد شد.

اهم کارکردها در این شیوه عبارتند از: محاسبه دقیق حقوق دولتی ودریافت به‌هنگام حقوق دولتی.

اهم اقدامات و دستاوردهای انجام شده عبارتند از: نظارت و ارزیابی روند محاسبه، ابلاغ و اخذ حقوق دولتی معادن، پایش پرونده حقوق دولتی نزدیک به ۱۵۰ معدن بزرگ کشور بین سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰، بررسی و تحلیل معاملات و عرضه‌های انجام شده در بورس کالا برای کشف نرخ مواد معدنی، بازنگری و تعیین فرمول اندازه‌گیری نرخ فروش معادن در ۴ ماده معدنی سنگ‌آهن، مس، طلا و سرب و روی و الزام صدور صورتحساب در سامانه جامع تجارت.

در همین زمینه«سیدرضا فاطمی‌امین» وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام‌کرد: با پیشنهاد وزارت صمت برای نخستین بار در لایحه بودجه امسال سهم ۱۵ درصدی مناطق معدنی از حقوق دولتی معادن جدا شد.

توضیح داد: این قانون سال‌ها وجود داشت، اما از آنجا که این درآمد وارد بودجه کشور شده و به صورت احتمالی در خزانه به مصارف فوری اختصاص می‌یافت، اجرایی نمی‌شد.

وی ادامه‌داد: امسال دولت به پیشنهاد وزارت صمت برای نخستین‌بار در لایحه بودجه ۱۴۰۱، این مبلغ جدا شد و نمایندگان مجلس نیز آن را تصویب کردند.

فاطمی‌امین افزود: بخشی از درآمدی که یک فعال اقتصادی باید از بهره‌برداری معادن به دولت بدهد، حقوق دولتی نام دارد و همانگونه که گفته شد با اقدامات انجام شده امسال برای نخستین بار ۱۵درصد از حقوق دولتی هر منطقه معدنی به همان منطقه تخصیص می‌یابد.

وی تصریح‌کرد: بنابراین امسال این‌مبلغ وارد خزانه کل کشور نمی‌شود که به مصارف دیگر تخصیص یابد.

وزیر صمت اضافه‌کرد: برآورد امسال از حقوق دولتی ۴۰ هزار میلیارد تومان است و ۱۵ درصد این میزان به مناطقی که معادن در آن حضور دارند داده خواهد شد، زیرا طبیعی است که با وجود معدن، مشکلاتی مانند تخریب جاده‌ها و آلایندگی ایجاد شود که این ۱۵ درصد می‌تواند ضررهای این‌چنینی را جبران کند. فاطمی‌امین تأکید کرد: بر این اساس امسال زمانی که این مبلغ را از معادن دریافت کردیم، ۱۵ درصد از حقوق دولتی هر منطقه معدنی به همان مناطق بازگردانده می‌شود.

روزگار معدن
صنایع فلزی و غیرفلزی
۴ یکشنبه
۲۶ تیر ۱۴۰۱
۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۳
۱۷ ژوئیه ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۸۸۰

افزایش طول عمر قالب‌های ریخته‌گری فولاد مبارکه

برای نخستین‌بار در کشور عمر کاری یکی از قالب‌های ریخته‌گری فولاد مبارکه در قالب ۲ سرویس‌کاری به رکورد بی‌سابقه ۱۶۷ هزار و ۴۰۰ تن رسید.

به گزارش روابط‌عمومی فولاد مبارکه، روح‌اله بیرانوند، رئیس تعمیرگاه ریخته‌گری مداوم فولاد مبارکه گفت: پس از سال‌ها بررسی و تحقیق و آزمون‌های سرد و گرم و میدانی، فولاد مبارکه برای نخستین‌بار در کشور، در سال ۱۳۹۸ با همکاری شرکت دانش‌بنیان پارس پلاسما فرآیند پوشش‌دهی صفحات مسی قالب‌های ریخته‌گری مداوم به روش HVOF را آغاز کرد.

وی افزود:قالب شماره ۴۳ ماشین‌های ریخته‌گری مداوم فولاد مبارکه از تاریخ ۲۲ فروردین ۱۴۰۱ بر روی خط شماره یک و دو نصب شد و به‌صورت پیوسته و بدون هیچ‌گونه توقفی به مدت ۴۰ روز در حال بهره‌برداری بود و در ۳۱اردیبهشت ۱۴۰۱ به علت خرابی فوت رول پس از تولید ۱۱۹ هزار و ۲۵۰ تن تعویض شد.

بیرانوند اظهار کرد: پس از تعمیرات لازم بر روی فوت رول، دوباره همین قالب در تاریخ ۱۳ خرداد بر روی خط شماره یک ماشین ۴ نصب شد که پس از ۳۱ روز، در تاریخ ۱۳تیرماه ۱۴۰۱ با تناژ ۴۸ هزار و ۱۵۰ تن تختال تعویض شد؛ بنابراین درمجموع عمر کاری این قالب در ۲سرویس‌کاری به ۱۶۷هزار و ۴۰۰ تن تختال رسید که عددی بسیار خیره‌کننده است و به یقین می‌توان ادعا کرد بسیار بیشتر از عمر کاری قالب‌های سایر رقبای جهانی است.

تأمین حداکثری نیاز صنایع خودروسازی، اولویت اصلی شرکت ورق خودرو

مدیرعامل شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری تأمین حداکثری نیاز صنایع خودروسازی به محصولات گالوانیزه باکیفیت مطابق با استانداردهای بین‌المللی اولویت اصلی شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری است.

به گزارش ایراسین، حمید شجاعی در نشست فنی با کارگروه تخصصی گروه خودروسازی سایپا ضمن ابراز خرسندی ازنتیجه مثبت تست نمونه محصولات گالوانیزه ارسالی به آزمایشگاه‌های گروه خودروسازی سایپا، دریافت این اعلام رضایت را اثبات توانایی‌های شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری در راستای تولید محصولات جدید و ویژه قلمداد کرد و تداوم موفقیت در تولید گریدهای جدید محصولات گالوانیزه در شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری را مستلزم همفکری و هم‌افزایی گسترده با خودروسازان بزرگ کشور ازجمله گروه خودروسازی سایپا دانست.

حمیدشجاعی در ابتدا این جلسه گزارشی از نقاط قوت شرکت ورق خودرو و بهبودها و عملیات صورت گرفته در خصوص ارتقاء سطح کیفی محصولات این شرکت ارائه کرد و افزود: تأمین حداکثری نیاز صنایع خودروسازی به محصولات گالوانیزه باکیفیت مطابق با استانداردهای بین‌المللی اولویت اصلی شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری است و این مجموعه بر این باور است که انجام نشست‌های فنی در چنین سطحی منجربه همزبانی و نزدیکی نقطه نظرات فنی می‌شود و رویکرد مدیریت در شرکت ورق خودرو، فراهم‌سازی زیربناها و آماده‌سازی بستر برای حرکت به سمت افزایش تولیدات باکیفیت خودرویی است و این امر با جدیت دنبال می‌شود و اتمام موفقیت‌آمیز پروژه بهینه‌سازی خط تولید و توانمند شدن این شرکت برای تولید گریدهای ویژه برای استفاده در بدنه نمایان خودرو نشان از این اراده دارد و این شرکت هم‌اکنون این آمادگی را دارد که با تمام توان و ظرفیت کل نیاز گروه خودروسازی سایپا و دیگر خودروسازان را مرتفع سازد. در ادامه محسن حسنی رئیس خرید فلزات گروه خودروسازی سایپا از حضور در شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری ابراز خرسندی کرد و توانایی شرکت ورق خودرو در تامین نیاز خودروسازان داخلی و تولید گریدهای ویژه و خاص در این شرکت را ستودنی دانست و تولید ۱۲ قطعه بدنه خودرو در گروه خودروسازی سایپا از محصولات ارسالی شرکت ورق خودرو را گواه این مدعا عنوان کرد و اظهار امیدواری کرد با ادامه این روند و بومی‌سازی تکنولوژی تولید محصولات ویژه گالوانیزه در شرکت ورق خودرو، گروه خودروسازی سایپا بتواند با تکیه بر شرکت ورق خودرو بی‌نیازی خود به واردات محصولات گالوانیزه را اعلام کند. در ادامه محمد رضا سلمانی مشاور کیفیت خرید فلزات گروه خودروسازی سایپا درخواست این شرکت را مبنی‌بر ارسال ۴ نمونه ورق ویژه استحکام بالا و فوق کششی را به شرکت ورق خودرو اعلام کرد.

گفتنی است شرکت ورق خودرو موفق شده است عالی‌ترین گواهینامه بین‌المللی خودروسازی IATF۱۶۹۴۹ را اخذ کند و ضمن رعایت الزامات این استانداردهای مرتبط و نیز اجرای پروژه بهبود خط تولید خود هم‌اکنون قادر است همه نیاز خودروسازان بزرگ کشورمان همچون گروه خودروسازی سایپا و گروه صنعتی ایران خودرو را تأمین کند.

تولید ورق گرم فولاد الکتریکی سیلیسیم‌دار در فولاد سبا

گروه معدن

برای نخستین‌بار در کشور تولید ورق گرم فولاد الکتریکی سیلیسیم‌دار در مجتمع فولاد سبا محقق شد.

به گزارش ایراسین، سیدرضا فاطمی‌امین وزیر صنعت، معدن و تجارت در جریان سفر به استان اصفهان ضمن دیدار با مدیرعامل فولاد مبارکه، واحدهای گاززدایی و کربن‌زدایی تحت خلأ (V.O.D & V.D) و اسمز معکوس ثانویه (RO۲) در مجتمع فولاد سبا را افتتاح و از نزدیک از خطوط تولید این شرکت بازدید کرد.

وزیر صمت در آیین افتتاح پروژه‌های صنعتی در مجتمع فولاد سبا یکی از دغدغه‌های این وزارت خانه را دست‌یابی به توانمندی تولید فولادهای ویژه، نظیر فولادهای موردنیاز صنعت تولید ترانسفورماتورها دانست و در همین خصوص خاطرنشان کرد: خوشبختانه فولاد مبارکه با تحقیق و به‌روزآوری دانش فنی و در ادامه نیز با اجرا و به بهره‌برداری رساندن طرح‌های توسعه هدفمند، دغدغه این وزارت خانه و کشور را برطرف ساخت.

محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل فولاد مبارکه در جریان بازدید وزیر صمت از این شرکت در جمع خبرنگاران اظهار کرد: با به بهره‌برداری رسیدن واحدهای گاززدایی و کربن‌زدایی تحت خلأ (V.O.D & V.D) و اسمز معکوس ثانویه (RO۲) فولاد سبا شاهد توسعه سبد محصولات و کاهش هرچه بیشتر مصرف آب خواهیم بود. وی مدت‌زمان اجرای پروژه V.D مجتمع فولاد سبا را حدود ۶ ماه اعلام و اظهار کرد: فولادهای الکتریکی یا سیلیکونی در صنایع تولید ترانسفورماتور، تولید موتورها و ژنراتورهای الکتریکی کاربرد زیادی دارد.

مدیرعامل فولاد مبارکه افزود: با راه‌اندازی پروژه V.O.D از ۳ماه آینده می‌توانیم به‌تدریج محصولات جدید فولادی را به بازار داخلی عرضه کنیم و تنوع محصولات ویژه و کیفی در گروه فولاد مبارکه را افزایش دهیم که این دستاورد بزرگ نقش مهمی در سودآوری گروه فولاد مبارکه و همچنین خودکفایی کشور خواهد داشت.

در پی کسب این موفقیت ارزشمند، خبرنگار ایراسین نظر مدیران و کارشناسان مجتمع فولاد سبا را در این‌خصوص جویا شده است که ماحصل آن را در پی می‌خوانید.

اهمیت تولید محصولات جدید باارزش‌افزوده بیشتر

محمدرضا عبدالکریمی، مدیریت خدمات فنی و پشتیبانی مجتمع فولاد سبا گفت: با عنایت به اینکه تولید ورق گرم فولاد الکتریکی سیلیسیم‌دار برای نخستین‌بار در کشور در مجتمع فولاد سبا انجام شد، ضمن تشکر از کارکنان خدوم و زحمتکش مجتمع فولاد سبا و با تشکر از مدیر شرکت، امید است در ادامه نیز با ایجاد زمینه‌های لازم بتوان از ظرفیت‌های خط تولید جهت تولید محصولات جدید با ارزش‌افزوده بیشتر و رفع نیاز صنایع خودروسازی، الکتریکی، نفت و گاز، گام‌های مهمی در راستای توسعه سبد محصولات و رفع وابستگی به خارج از کشور برداشت.

مزایای استفاده از فولادهای الکتریکی

آرش حاجی‌پور، رئیس متالورژی و برنامه‌ریزی تولید مجتمع فولاد سبا در گفت‌وگو با ایراسین اظهار کرد: فولادهای الکتریکی را می‌توان یکی از آینده‌دارترین گریدهای فولادی دنیا برشمرد. مزایای استفاده از فولادهای الکتریکی عبارت‌اند از: کاهش مصرف انرژی؛ افزایش راندمان تجهیزات الکتریکی؛ افزایش طول عمر تجهیز؛ صرفه‌جویی در مصرف انرژی و جلوگیری از افزایش دمای تجهیز و اتلاف انرژی. وی افزود: با توجه به مطالعات صورت‌گرفته در زمینه بازار داخلی و نیاز صنایع و همچنین قابلیت‌های خطوط تولید تصمیم بر تولید گریدهای سیلیکونی غیرجهت‌دار با سیلیسیم تا ۱.۳درصد گرفته شد که این گرید پس از نورد سرد قابلیت پاسخ‌گویی به خواص گرید الکتریکی تا ۴۷۰ M را مطابق با استاندارد IEC ۴۰۴ ۸- ۴- خواهد داشت.

تولید فولاد الکتریکی مطابق با استانداردهای روز دنیا

احسان عباد اصفهانی، رئیس دفتر فنی تولید مجتمع فولاد سبا در گفت‌وگو با خبرنگار ایراسین اظهار کرد: پیرو نیاز کشور در سال تولید دانش‌بنیان با همت کلیه همکاران مجتمع فولاد سبا راه‌اندازی واحد گاززدایی و کربن‌زدایی تحت خلأ از ابتدای سال در دستورکار این مجتمع قرار گرفت و با رفع کلیه مشکلات و نیازهای لازم به بهره‌برداری رسید. در این راستا بعد از طراحی گرید فولاد الکتریکی، دستورالعمل‌های لازم را ایجاد کردیم و در تولید این گرید نیز با کنترل دقیق فرآیند، سعی کردیم به بهترین نتیجه دست یابیم.

محمود معظم، رئیس آزمایشگاه‌های مجتمع فولاد سبا نیز بیان کرد: تولید این محصولات در آزمایشگاه‌های این مجموعه تحت آزمون و تست‌های مربوطه قرار گرفت، ریزساختار آنها بر اساس استاندارد بین‌المللی ASTM E۴۵ بررسی شد و هیچ‌گونه ناخالصی مشاهده نشد.

همچنین اندازه دانه در ساختار این نوع فولادها باید درشت باشد که این مهم نیز بر اساس استاندارد ASTM E۱۱۲ بررسی و مشاهده شد و اندازه دانه فولاد تولیدشده در فولاد سبا، تا ۱۵۰ میکرون که حدود ۱۰برابر اندازه دانه فولادهای معمولی است، افزایش یافت.

حامد صفاری، کارشناس متالورژی و روش‌های تولید مجتمع فولاد سبا نیز در گفت‌وگو با ایراسین اظهار کرد: این فولادها عمدتا به ۲ گروه فولادهای الکتریکی جهت‌دار شده و فولادهای الکتریکی غیرجهت‌دار تقسیم‌بندی می‌شوند که با همت و تلاش مدیریت و کارکنان مجتمع فولاد سبا، ورق گرم فولاد الکتریکی غیرجهت‌دار با وجود چالش‌های فراوان به تولید رسید. بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد خواص ساختاری و شیمیایی این فولاد مطابق با استاندارد و تولیدات روز دنیاست.

کاربرد فولاد الکتریکی در صنایع تولید ترانس‌های الکتریکی

روح‌اله جمالی، کارشناس تولید فولادسازی مجتمع فولاد سبا بیان کرد: با توجه به اینکه در این گرید سیلیسیم بین ۱.۲۶ تا ۱.۳۵ و آلومینیوم بین ۰.۳۳ تا ۰.۳۵ درصد است، فولادسازی این گریدها با چالش‌ها و پیچیدگی‌هایی همراه است که با توجه به مطالعات انجام شده، راهکارهای متناسب اتخاذ و روش نهایی فولادسازی این گرید به دست آمد و در نهایت ذوب گرید فولاد الکتریکی مطابق با ترکیب شیمیایی طراحی شده در واحد فولادسازی مجتمع سبا انجام شد.

فرهاد فرهمند کارشناس دفتر فنی تولید ریخته‌گری مجتمع فولاد سبا گفت: جهت استفاده از تمام ظرفیت و توانمندی‌های خطوط ریخته‌گری تختال نازک، فولاد سبا پس از هدف‌گذاری تولید گرید فولادهای الکتریکی اقدام به برگزاری جلسات مشترک و بررسی مقالات و داده‌های علمی موجود شد. جهت تولید این گرید جدید به دلیل رفتار متفاوت تختال، به‌خصوص در زمان تولید فولاد الکتریکی، با دیگر گریدهای تولیدشده در این کارخانه، لازم بود تنظیمات فرآیندی مختص آن گرید در سیستم بارگذاری شود که پس از بررسی رفتار آنها در زمان تولید (انجماد کاهش ضخامت و...) و همچنین در نظر گرفتن مشخصه‌های ماشین‌های ریخته‌گری تختال نازک، اقدام به بارگذاری تنظیمات جدید برای تولید گریدها شد و با کمک همکاران‌مان و لطف خداوند متعال موفق به تولید هدف‌گذاری انجام‌شده و افزایش سبد محصول در فولاد سبا شدیم.

همچنین امید جوانمردی، سرپرست تعمیرات فولادسازی مجتمع فولاد سبا در این رابطه اظهار کرد: راه‌اندازی قسمت گاززدایی فولادسازی ناحیه سبا از بهمن سال ۱۴۰۰ آغاز شد. فعالیت اصلی و حیاتی این پروژه ایجاد خلأ با استفاده از بخار آب است. خوشبختانه با همت کارکنان فولادسازی سبا و کمک مشاوران داخلی، ایجاد خلأ در تانک VD/VOD با موفقیت انجام شد.

رسول صالحی، سرپرست اتوماسیون و ابزار دقیق نورد پیوسته مجتمع فولاد سبا نیز خاطرنشان کرد: در تولید فولاد الکتریکی که در صنایع تولید ترانس‌های الکتریکی و دیگر صنایع کاربرد فراوان دارد، تنظیمات دمای نهایی نوردی FT و پوسته‌زدایی و تنشن مناسب و جلوگیری از ایجاد موج، در فرآیند نورد از اهمیت زیادی برخوردار است.

این موارد با کوشش کارکنان اتوماسیون نورد و با تنظیمات اتوماسیون سطح ۱ و ۲ حاصل شد.

مدیرعامل فولادسنگان:

وسعت وزارت صمت کنترل اقتصاد را دشوار می‌کند

مدیرعامل فولاد سنگان گفت: وسعت وزارت صنعت، معدن و تجارت به حدی افزایش یافته که یک مقام مسئول صنعت، معدن و تجارت در اصفهان هم پذیرای مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه و هم پذیرای مسئول یک واحد خبازی برای بررسی مشکلات واحد صنفی خود است لذا بنظر می‌رسد از ابتدا نباید این وزارتخانه ادغام می‌شد.

علی امرایی در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به لایحه تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: سیاست دولت دهم در هنگام ادغام این بود که نظام‌های تولید و توزیع و واردات و صادرات همه در یک وزارتخانه متمرکز شود تا یک نهاد اجرایی به طور یکپارچه در نظام تولید، توزیع، بازار، صادرات و واردات تصمیم بگیرد ولی یکپارچگی تصمیمات و سیاست‌ها عملا در دولت‌های بعدی پذیرفتنی نبود و هر یک از دولت هایی که بر سر کار آمدند نگاه متفاوتی به این موضوع داشتند.

این فعال معدنی با اشاره به اینکه ۴۳ درصد ازمدیریت اقتصاد ایران در وزارت صنعت، معدن و تجارت اتخاذ می‌شود، تصریح کرد: درحال‌حاضر بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به این نتیجه رسیده‌اند که این ۲ وزارتخانه باید از یکدیگر جدا کنند زیرا طبق مستندات آماری وزارت صمت، ۴۳درصد از مدیریت اقتصاد ایران در وزارت صمت صورت می‌پذیرد که حجم بزرگی از مدیریت اقتصادی کشور است. امرایی با بیان اینکه از ابتدا تلفیق این دو حوزه یعنی تجارت و تولید و بازاربا صنعت و معدن کار درستی نبوده است، گفت: از اول باید یک وزارتخانه سیاست تنظیم بازار و وزارتخانه دیگری بخش تولید را پیگیری می‌کرد چون این وزارت خانه به حدی بزرگ و گسترده شده که کنترل حوزه‌های بازار، صنعت و معدن به آسانی مقدور نیست.

مدیرعامل فولاد سنگان با اشاره به پیشینه این نهاد اجرایی ادامه داد: وزارت صنعت ابتدا وزارت معادن و فلزات و منفک از وزارت صنایع بود اما پس از مدتی با وزارت صنعت ادغام شد و سپس با وزارت بازرگانی ادغام شد و به وزارت صنعت، معدن و تجارت تغییرنام داد.

قیمت‌گذاری دستوری نتیجه مثبت ندارد

به تازگی طرحی در کمیسیون صنایع و معادن مجلس با عنوان «طرح تنظیم بازار کالاهای مشمول الزام به عرضه در بورس‌های کالایی» به تصویب رسیده که با وجود مخالفت دولت همچنان توسط این کمیسیون (صمت) درحال پیگیری است، در این میان عده کثیری از فعالان صنفی نیز تنظیم نرخ دستوری بورس کالا را اشتباه می‌دانند، حسین نایب درختان، فعال بازار فولاد، در این‌خصوص گفت: «به طور کلی با قیمت‌گذاری دستوری مخالفم به ویژه بر روی محصولات نهایی و پایین‌دست.»

درختان، با اشاره به تصویب طرح «تنظیم بازار کالاهای مشمول الزام به عرضه در بورس‌های کالایی» در گفت‌وگو با فولادبان گفت: به طور کلی قیمت‌گذاری در بورس‌کالا مخصوصا به شکل دستوری اشتباه است؛ می‌توان گفت در بورس‌کالا ایران عده محدودی دست به عرضه مهندسی شده کالا با قیمت‌ها مارجین شده می‌زند که گاهی به نفع تشکلات خاصی است.

با در نظر گرفتن این شرایط وزارت صمت می‌تواند نظارت و در صورت لزوم کنترل بر روی قیمت‌ها را برعهده داشته باشد، همچنین ضروری است که این قیمت‌گذاری‌ها در تمام بخش زنجیره منصفانه باشد.

وی با اشاره به نحوه تنظیم بازار در ادامه افزود: متوسط عرضه شمش ۸۹ هزارتن بود در حالی که در هفته‌های قبل این میزان عرضه تا ۲۷۰ هزارتن و حتی ۳۰۰ هزار تن نیز می‌رسید.

اینکه چرا میزان عرضه تا این حد کاهش پیدا کرده باید بررسی شود؛ در مجموع باید یک نهاد نظارتی بر میزان عرضه و نحوه قیمت‌گذاری‌ها ورود پیدا کند و هردو را به شکل منصفانه تنظیم کند که این نهاد نظارتی می‌تواند صمت باشد. به هر شکل من تاکید می‌کنم که با قیمت‌گذاری دستوری بورس‌کالا به خصوص بر روی محصول نهایی مخالف هستم اما نظارت بر روی قیمت‌گذاری‌ها باید صورت بگیرد.

این فعال بازار فولاد گفت: بهتر است در بورس‌کالا عرضه‌کنندگان کالای خود را عرضه کنند و سازمان حمایت از تولید استان‌ها با در نظر گرفتن سود ۱۷درصدی برای تولیدکنندگان، بر میزان عرضه کالا و قیمت‌گذاری‌ها نظارت کنند و همچنین سعی شود که این قیمت‌ها به شکلی فضای رقابتی برای تولیدکنندگان ایجاد کند.

دوپینگ برقی صنایع فولادی

سخنگوی صنعت برق از افزوده شدن یک هزار مگاوات برق تولیدی از هفته جاری به شبکه سراسری برق خبرداد.

مصطفی رجبی مشهدی در گفت‌وگو با فولادبان، افزایش یک هزار مگاوات برق تولیدی به شبکه سراسری برق را موجب کمک به برق مصرفی صنایع دانست و اظهار کرد: این میزان افزایش تولید برق به ظرفیت نیروگاهی کشور، علاوه‌بر نیروگاه‌هایی است که پیش از این ساخته و احداث شده و قطعا شرایط را برای مصرف برق صنایع بهتر خواهد کرد.

وی، استان‌های مختلف در تولید این میزان برق را سهیم دانست و افزود: افزایش تولید برق در نیروگاه‌های مختلف در زرند کرمان، تربت حیدریه در خراسان‌رضوی، نیروگاه برق کارون در استان خوزستان و نیروگاه هریس در آذربایجان شرقی و نیروگاه‌های با سوخت گاز مایع است که هم مصارف خانگی و هم مصارف صنعتی را پشتیبانی و تامین خواهد کرد و حتی در برخی استان‌ها به طور مستقیم به مصرف صنایع خواهد رسید.

سخنگوی صنعت برق، تولید برق در نیروگاه‌های جدید را موجب گشایش در برق صنایع بیان و تصریح کرد: براساس برنامه‌های تدوین شده قبلی، قرار است ۱۰هزار مگاوات برق از طریق احداث نیروگاه در صنایع مختلف به شبکه برق سراسری اضافه شود که عملیات احداث این نیروگاه‌ها تاکنون به ۶۰ درصد رسیده است، ضمن اینکه یکی از نیروگاه‌ها در استان سمنان به زودی در مدار تولید قرار خواهد گرفت.

چرا بریتانیا تعرفه‌های فولاد را تمدید می‌کند؟

گروه معدن

روز بیست و نهم ژوئن، آن ماری ترولیان وزیر بازرگانی بریتانیا اعلام کرد که دولت تعرفه‌های پنج گروه فولاد را تمدید می‌کند و قوانین تجارت بین‌المللی را زیر پا می‌گذارد. این اقدام از حمایت حزب مخالف کارگر برخوردار است که انتقاد اصلی آنها از خانم ترولیان این بود که او این تمدید را زودتر اعلام نکرده بود. اما این موضوع جنجالهای دیگری هم ایجاد کرده است. کریستوفر گیدت پس از اینکه از او خواسته شد مشاوره هایی در این باره ارائه دهد، روز پانزدهم ژوئن از سمت خود به عنوان مشاور اخلاقی بوریس جانسون نخست وزیر بریتانیا استعفا کرد. گیدت اعلام کرد که این مسئله او را در «موقعیتی غیرممکن و نفرت انگیز» قرار داده است. اینکه چرا دولت تعرفه‌ها را تمدید می‌کند؟

به گزارش اکونومیست، تعرفه‌های دفاعی عمدتا اموری خسته‌کننده و خارج از سیاست هستند. اما به ندرت، مسئله‌ای شدیدتر ظاهر می‌شود. در ژوئن سال ۲۰۱۸، دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری امریکا، کشورهای اتحادیه اروپا را به لیست کشورهایی که از تعرفه گسترده بر فولاد وارداتی به امریکا متاثر شده‌اند، اضافه کرد. در جولای سال ۲۰۱۸، اتحادیه اروپا تعرفه گسترده‌ای را بر ۱۹ محصول فولادی اعمال کرد و این اقدام را با اشاره به افزایش واردات از سایر نقاط جهان که به تولیدکنندگان داخلی آن آسیب می‌رساند، توجیه کرد. سپس نوبت بریتانیا بود که بعد از برگزیت باید تصمیم می‌گرفت چه سیاستی را اتخاذ کند و اداره مستقل راه‌حل‌های تجاری TRAرا مامور کرد تا دیدگاهی در این باره شکل دهند.

در ژوئن سال ۲۰۲۱، اداره مستقل راه‌حل‌های تجاری توصیه کرد که تعرفه وارداتی ۱۰ مورد از ۱۹ محصول پیشتر اعلام شده، حفظ شود. یکی از موارد دیگر به این دلیل شکست خورد که تعرفه‌ها به مصرف‌کنندگان آسیب زیادی می‌ساند. برای هشت مورد باقیمانده، حکم داده شد که واردات آنها به بریتانیا افزایش نیافته است – شرط لازم برای اعمال تعرفه حفاظتی طبق قوانین سازمان تجارت جهانی WTO. اما فریادهای صنعت فولاد به دولت هشدار داد که تجارت آزادتر، دو سمت برنده و بازنده را ایجاد می‌کند. بنابراین لیز تراس وزیر وقت بازرگانی بریتانیا، توصیه‌های اداره مستقل راه‌حل‌های تجاری را نادیده گرفت و قوانین اضطراری برای حفظ تعرفه بر روی ۵ محصول بیشتر وضع کرد. تعرفه‌های حفاظتی قرار است موقتی باشند و تمدید اعمال شده در جولای ۲۰۲۱ برای پنج محصول فقط یک سال به طول انجامید.

دولت درسهای خود را آموخت. به‌جای اینکه از ترا بخواهد برای بار دوم توصیه‌ای ارائه کند، تحلیل بیشتری را درخواست کرد. این سوال مطرح شد که آیا اگر محصولات فولادی به صورت گروهی در نظر گرفته شوند، پاسخ ممکن است تغییر کند؟ جواب منفی بود. همچنین این پرسش که آیا در صورت حذف تعرفه‌ها ممکن است واردات جهش یابد یا خیر؟ اینجا ترا گفت بله. تعرفه‌های حفاظتی ابزاری گسترده و صریح هستند که به ندرت مورد استفاده قرار می‌گیرند. قوانین سازمان تجارت جهانی به دولت‌ها اجازه نمی‌دهد که اگر نگران هستند که واردات فقط در آینده افزایش یابد، آنها را تحت فشار قرار دهند. به همین دلیل است که در ۲۹ ژوئن خانم ترولیان به همکارانش گفت که «تصمیم برای تمدید پادمان‌ها در پنج دسته محصول از تعهدات حقوقی بین‌المللی ما در سازمان تجارت جهانی خارج می‌شود.» و این افراد دیگری را علاوه بر گیدت تحت تاثیر قرار داد. خانم ترولیان اعتراف کرد که صبح آن روز را صرف تسکین شرکای تجاری کرده که از این مسئله تاثیر پذیرفته‌اند. در تئوری، آنها به دنبال اعمال اقدامات جبرانی که می‌تواند شامل تعرفه باشد، برای جبران دسترسی از دست رفته به بازار هستند. این مسئله تاثیر کمی بر اقتصاد بریتانیا خواهد داشت. در سال ۲۰۱۹، صنعت فولاد حدود ۳۳ هزار شغل یا حدود ۰.۱ درصد از کارکنان این کشور را به خود اختصاص داده بود. ترس از رکود و کاهش تقاضا تاثیر تعرفه‌ها را کمرنگ می‌کند. هیاهوها در مورد رویکرد آرام دولت در قبال تعهدات بین‌المللی، احترام به نهادهای مستقل و ظرفیت آن برای پایبندی به یک موضع سیاسی خاص بیشتر می‌گوید. چارچوب زیربنای اداره مستقل راه‌حل‌های تجاری اکنون در دست بررسی است. منازعه بر سر فولاد، اعتماد کمی نسبت به آنچه ظاهر می‌شود، ایجاد خواهد کرد.

بی اعتمادی کامودیتی‌ها به بسته‌های محرک اقتصادی چین

خبرهایی که اخیرا در مورد بسته‌های حمایتی از اقتصاد چین شنیده شده تاثیر چشمگیری بر بازار فلزات پایه و نرخ هایشان نداشته است. به گزارش فولاد ایران، پس از آن که اخیرا بلومبرگ گزارشی منتشر کرد که پکن در حال بررسی طرحی است تا به دولت‌های محلی اجازه دهد ۱.۵ تریلیون یوان (۲۲۰ میلیارد دلار) اوراق قرضه ویژه را در نیمه دوم امسال بفروشند سنگ آهن، فولاد، مس و آلومینیوم همگی اندکی افزایش یافتند.

همچنین شنیده شده چین قرار است یک صندوق سرمایه‌گذاری در بخش زیرساختها به ارزش ۵۰۰ میلیارد یوان را در سه ماهه سوم احیا کند. ولی کارشناسان زیادی با تردید به این بسته‌های انگیزشی و اثر آن بر اقتصاد چین نگاه می‌کنند و بسیاری تردید دارند که چین بتواند به راحتی به هدف رشد اقتصادی ۵.۵ درصدی در امسال برسد. تورم در جهان غرب و افزایش نرخ بهره همراه آن نیز به این ترس دامن زده است که اقتصاد صادرات محور چین با سقوط بسیاری از کشورها، به سمت رکود یا حداقل به سمت رشد بسیار کندتر برود.

به طور کلی، تصور بازار فلزات صنعتی کلیدی این است که بسته‌های محرکی که احتمالا اعمال می‌شود برای ایجاد یک افزایش نرخ کافی نیست و چشم‌انداز تقاضا هنوز هم چندان خوشایند نیست. اعتماد بازارها نسبت به تحرک اقتصادی چین در حال کاهش است و احتمالا اقدامات قوی تری از سوی پکن برای احیای آن نیاز است.

اخبار

افت ۵۸ درصدی تولید فولاد اوکراین

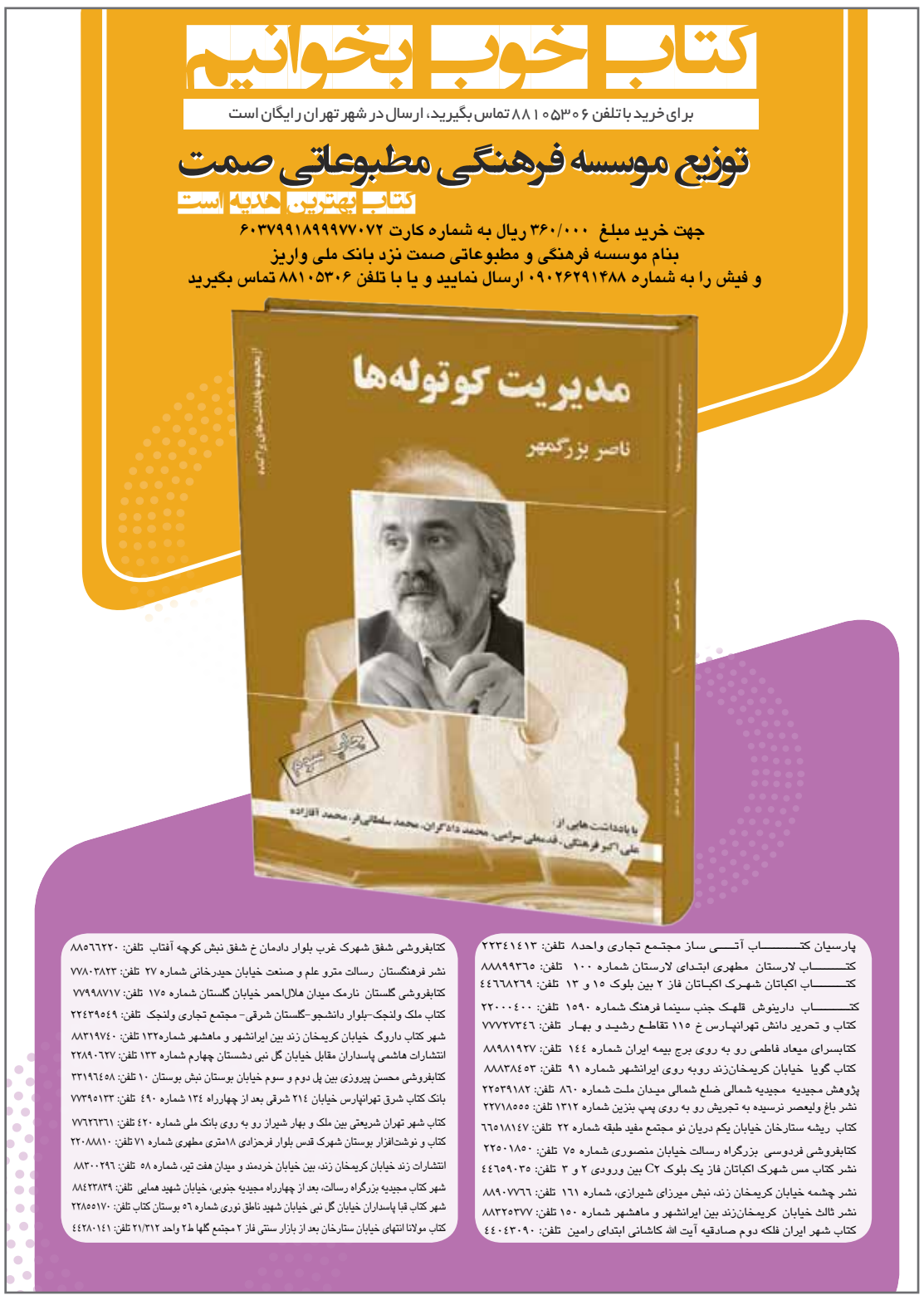
اوکراین در نیمه نخست امسال میلادی ۴.۵۴ میلیون تن فولاد خام تولید کرد که ۵۸.۲ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افت داشت. علت این کاهش در تولید هم که واضح است چرا که بسیاری از خطوط تولید فولاد در مناطقی که درگیری و جنگ با روسیه در جریان بود آسیب دیدند از طرفی خطوط تولید سالم دیگر هم با توقف تولید روبه‌رو شدند که به دلیل اختلال در حمل‌ونقل بود. به گزارش فولاد ایران، در ماه ژوئن هم میزان تولید فولاد اوکراین افت ۸۴.۲ درصدی نسبت به سال قبل داشته است. متینوست هم که بزرگترین تولیدکننده سنگ آهن و فولاد اوکراین است اخیرا خبر داده به دلیل مشکلات در حمل کالا، افزایش هزینه تولید و افت قیمت‌ها تولید سنگ آهن را در دو خط تولیدش اواسط جولای تعلیق می‌کند.

تداوم ناامیدی در بازار مس

پس از اینکه گلدمن ساکس پیش‌بینی‌های کوتاه مدت خود را در مورد نرخ مس به دلیل میل شدید مصرف‌کنندگان به کاهش مخارج و رکود فعالیت‌های صنعتی در راستای عمیق تر شدن بحران انرژی اروپا، کاهش داد، نرخ مس یکی از تاثیرگذارترین مشوقین خود را از دست داد.

به گزارش فولاد ایران، موسسه گلدمن ساکس که همیشه خوش بینانه‌ترین تحلیلی‌ها را در مورد کومودیتی‌ها داشته این بار هشدار داده که به‌خصوص بازار مس ممکن است یکی از سخت‌ترین دوران خود را تجربه کند و شاید افت قیمت‌های بیشتری در راه باشد. افزایش ارزش دلار به طور قابل توجهی بر بازار مس تأثیر گذاشته و بازار جهانی انرژی به شدت به سمت وخامت فشارها در زمستان می‌رود. این بانک نرخ مس را در سه ماه آینده ۶۷۰۰ دلار در هر تن برآورد کرده در حالی که پیش‌بینی قبلی ۸۶۵۰ دلار بود. نرخ جهانی مس روز گذشته ۳.۱۵ درصد افت داشته ۷۳۰۷ دلار هر تن ثبت شد که پایین‌ترین نرخ از نوامبر ۲۰۲۰ تاکنون بوده است.

روزگار معدن

استان‌ها

۶ یکشنبه
۲۶ تیر ۱۴۰۱
۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۳
۱۷ ژوئیه ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۸۸۰

اخبار

راه‌اندازی نیروگاه در مجتمع‌های صنعتی و معدنی ضروری است

استاندار کرمان گفت: با توجه به مشکل تامین برق و انرژی در ایام اوج مصرف و کاهش منابع آبی، راه‌حل اصلی برای جبران کمبودها، احداث نیروگاه در صنایع و مجتمع‌های بزرگ این استان است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی استانداری کرمان، محمدمهدی فداکار در دیدار مدیران مجتمع مس شهربابک افزود: چاره‌ای غیر از راه‌اندازی نیروگاه در صنایع نداریم چون علاوه‌بر جلوگیری از قطع برق و آسیب به واحدهای تولیدی به پایداری مجموعه هم کمک می‌کند. وی مسؤلیت اجتماعی صنایع و مجتمع‌های صنعتی و معدنی را یادآور شد و تاکید کرد: علاوه‌بر شهر، روستاهای اطراف نیز باید از ظرفیت این مجموعه‌ها بهره‌مند شوند. مدیر مجتمع مس شهربابک نیز از اجرای دو نیروگاه ۲۵مگاواتی در یکسال آینده به منظور تامین برق مورد نیاز این مجموعه خبرداد. حسین محمودی میمند همچنین احداث زمین چمن مصنوعی، کمک به شهرداری، احداث واحد دوخت لباس کارگران و اشتغال زنان سرپرست خانوار، کارگاه‌های فیروزه کاری را ازجمله فعالیت‌های مجتمع مس شهربابک در راستای مسؤلیت‌های اجتماعی نامبرد. در این نشست موضوع برق مصرفی پروژه‌های مجتمع مس شهربابک، کمک به تسهیل در روند پیشرفت پروژه‌ها و همچنین احداث نیروگاه‌های مورد نیاز مورد بررسی قرار گرفت و مدیر و معاونان مجتمع مس شهربابک ضمن ارائه وضعیت عملکرد، گزارش خسارت‌های ناشی از قطع برق در واحدهای این مجتمع را نیز بیان کردند.

انجام مسئولیت اجتماعی صنایع و معادن ضرورتی است

امام جمعه مهریز با بیان اینکه همکاری صنایع و معادن در انجام برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی یک ضرورت و مطالبه است، از نماینده شهرستان در مجلس خواست تا در این زمینه ورود کند.

به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام عبدالرضا محی الدینی در کارگروه توسعه شهرستان مهریز گفت: صنایع و معادن متعددی از امکانات مختلف شهرستان استفاده می‌کنند ولی به مسئولیت‌های اجتماعی خود عمل نمی‌کنند به طوری که تاکنون حمایت قابل‌توجهی از سوی آنها در مهریز نبوده است. وی با بیان اینکه صاحبان صنایع و معادن از ظرفیت‌های خوب شهرستان در بخش‌های مختلف استفاده می‌کنند ادامه داد: حدود ۱۱۰واحد صنعتی و معدنی در شهرستان فعالیت دارند و اگر این صنایع طبق قانون به وظایف تعریف شده خود عمل کنند بسیاری از مشکلات فرهنگی و اجتماعی شهرستان حل می‌شود. وی خواستار ورود صباغیان نماینده مردم مهریز در مجلس شورای اسلامی به این موضوع شد. محی الدینی تاکید کرد: همکاری در انجام برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی توسط صنایع و معادن یک ضرورت و مطالبه است.

کشف ۲۰ تن خاک معدنی مس و روی غیرمجاز در طبس

فرمانده انتظامی شهرستان طبس اظهار کرد: مأموران انتظامی شهرستان طبس ۲۰ تن خاک معدنی مس و روی دپو شده در این شهرستان کشف کردند.

به گزارش ایسنا، سرهنگ فاضل مریمی گفت: مأموران با انجام اقدامات تخصصی پلیسی، محل دپوی خاک‌های معدنی را کشف کردند که پس از هماهنگی با مقام قضائی در بازرسی از محل، ۲۰ تن خاک معدنی مس و روی که به صورت غیرمجاز از معادن توسط افراد سودجو استخراج و در اطراف یک روستای متروکه دپو شده بود را کشف کردند.

وی یادآور شد: ارزش ریالی خاک معدنی کشف شده بنا بر نظر کارشناسان ۴ میلیارد ریال برآورد شد.

تصمیمات فراقانونی مانع سرمایه‌گذاری در معدن

گروه معدن

فعالان بخش معدن آذربایجان شرقی معتقدند توافق‌نامه منعقده بین معاون معدن و صنایع معدنی وزارت صمت و معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری موجب محدود کردن مجوز اکتشاف به بخش کوچکی از محدوده معدن شده و مغایر با قانون معادن و مانع سرمایه‌گذاری در این بخش است.

به گزارش روابط‌عمومی اتاق بازرگانی تبریز، جلسه کمیته معدن کمیسیون صنعت و معدن اتاق تبریز به منظور بررسی مشکلات اکتشاف و فعالیت معادن آذربایجان‌شرقی در اتاق تبریز به مشکلات ناشی از برخی مفاد توافقنامه منعقده بین معاون معدن و صنایع معدنی وزارت صمت و معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری اختصاص داشت.

عکس: روزگار معدن

کاستی‌های بخش معدن

نصیر نوری، مسئول کمیته معدن کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تبریز گفت: طبق ماده ۲۴ قانون معادن به دستگاه‌های اجرایی ۲ماه فرصت داده شده که به استعلام‌های معدنکاران جواب مثبت یا منفی بدهند و آخرین جمله این ماده هم اعلام می‌کند، استعلام از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط توسط وزارت صمت فقط یکبار برای صدور پروانه اکتشاف انجام می‌شود.

وی افزود: پروانه اکتشاف توسط وزارت صمت حداکثر ۳ ماه پس از استعلام صادر می‌شود یعنی پس از درخواست استعلام از سوی متقاضی، دستگاه مربوطه ۲ماه فرصت پاسخگویی دارد و پس از آن، سازمان صمت ظرف یک‌ماه، پروانه را باید صادر کند.

نوری خاطرنشان کرد: نکته قابل توجه این است که اعلام‌نظر باید برای کل محدوده مورد نظر انجام شود یعنی مثلا برای یک محدوده معدن ثبت شده با مواد معدنی فلزی که ۲۵۰کیلومترمربع مساحت دارد منابع طبیعی باید نسبت به تمام محدوده اعلام نظر کند و اراضی مربوط به مستثنات و اراضی ملی را تفکیک و مساحت مورد تایید برای فعالیت معدنی را مشخص و دلایل موافقت خود با قسمت‌هایی از محدوده معادن که تایید یا رد کرده را اعلام کند.

این مسئول کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز افزود: اما آنچه که براساس توافقنامه منعقده بین معاون معدن و صنایع معدنی وزارت صمت و معاون وزیر جهاد کشاورزی، رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری اتفاق می‌افتد، این است که اداره کل منابع طبیعی پس از درخواست استعلام از سوی متقاضی، از متقاضی می‌خواهد که محلی را به عنوان سینه کار معرفی کند تا مجوز اکتشاف بدهد و معدنکار هم از محدوده معدن، بخش کوچکی برای مثال ۱۰هکتار را معرفی می‌کند و منابع طبیعی مجوز اکتشاف برای بخش کوچکی از محدوده معدن صادر می‌کند.

نوری اظهار کرد: روند معمول قبل از توافقنامه مذکور و مطابق قانون معادن این گونه بود که به بخشی از محدوده معدن که معدنکار متقاضی مجوز بود، مجوز می‌دادند ولی برای کل مساحت محدوده معدن، پروانه اکتشاف صادر می‌شد و بعد از انجام عملیات اکتشاف برحسب اینکه مکتشف چه مساحتی را زیر عمل اکتشاف برده و نقشه زمین شناسی و توپوگرافی تهیه و نسبت به حفر ترانشه و گمانه، مطالعات رسوبات، نمونه آبراهه‌ای و عملیات ژئوفیزیک انجام داده را برای آن مساحت، گواهی کشف صادر می‌شد.

وی ادامه داد: ولی پس از امضای این توافقنامه، اداره کل منابع طبیعی، مجوز اکتشاف را به بخش کوچکی از محدوده معدن صادر می‌کند، برخلاف این که برای ۱۰۰تا ۲۰۰ برابر این محدوده کوچک، عملیات اکتشاف انجام شده باشد.

این مسئول کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز گفت: در گذشته باقی محدوده را به نام متقاضی مسکوت نگه می‌داشتند اما به تازگی باقی محدوده را آزاد می‌کنند تا به متقاضیان دیگر تحویل دهند و این امر، عملا به معنی تعطیل کردن اکتشاف است.

نوری افزود: یک مکتشف واقعی با این دیدگاه که حداقل در افق ۱۵ یا ۲۰ساله بتواند در آن محل بهره‌برداری داشته باشد، هزینه‌های چند ۱۰۰میلیارد تومانی را برای اکتشاف یک محدوده معدنی صرف می‌کند و فعالیت معدنی در یک عرصه کوچک ۱۰هکتاری مقرون به صرفه نیست و ماده معدنی استخراج شده کفاف هزینه اکتشاف را نخواهد داد.

وی اظهار کرد: توافقنامه مذکور حاوی مفادی نیز است که به نفع بخش معدن هست ولی موضوع محدود کردن مجوز اکتشاف به بخش کوچکی از محدوده معدن در این توافقنامه مغایر با قانون معادن است.

اصلاح قانون معادن در دستورکار

سلیمان نوروزی، رئیس‌خانه معدن آذربایجان شرقی و عضو کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز نیز با اشاره به اینکه کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، اصلاح قانون معادن را در دستورکار خود قرار داده است، گفت: باید رایزنی با نمایندگان، وزارت صمت و ارائه نظرات اصلاحی و تسهیلگر فعالیت‌های بخش معدن برای لحاظ شدن در قانون اصلاحی معادن انجام شود.

وی به احتمال لحاظ شدن جرائم مذکور در بند ۵ ماده ۴۳ قانون برنامه پنجم توسعه در قانون اصلاحی معادن و دائمی کردن آن اشاره کرد و افزود: برای مثال موضوعی که اگر در یک محدوده معدنی، ماده معدنی دیگری کشف شود، دیگر در اختیار معدنکار نخواهد بود و فرآیند محدوده جدید باید اعمال شود نیز باید در نظر گرفته شود.

ضرورت اخذ حقوق دولتی فقط از طریق فروش مواد معدنی

رئیس‌خانه معدن آذربایجان شرقی اظهار کرد: موردی گزارش شده که اداره‌کل منابع طبیعی، پس از یک سال، جواب استعلام را داده و جواب این بود که فعالیت این معدن منظره بدی ایجاد می‌کند و چون در نزدیکی محدوده معدن، منطقه مسکونی وجود دارد، احتمال ایجاد مشکل زیست‌محیطی بوده و این اداره، مشخص نکرده که براساس کدام ماده قانونی این نظر را داده است.

وی با اشاره به اینکه عبارت استخراج و فروش، به نوعی مراحل کار را نشان می‌دهد، گفت: امور مالیاتی، حقوق دولتی را جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی می‌داند ولی اشکال کار این است که امور مالیاتی در محاسبه مالیات، صرفا به اظهارنامه مالیاتی معدنکار اکتفا نمی‌کند و از منابع مختلفی اطلاعات می‌گیرد و با توجه به مدارک مرتبط با مالیات ارزش‌افزوده اطلاعات مربوط به خرید مواد معدنی توسط مشتریان که کد شناسه مالیاتی دارند، در سامانه امور مالیاتی در فایل مربوط به معدنکار قرار می‌گیرد و چون سازمان صمت از استخراج (و نه صرفا فروش) مواد معدنی، حقوق دولتی می‌گیرد، این اطلاعات در سامانه امور مالیاتی در فایل معدنکار قرار گرفته و اخذ حقوق دولتی به منزله فروش مواد معدنی تلقی می‌شود.

نوروزی افزود: وزارت صمت باید این مورد را اصلاح کند و فقط از فروش مواد معدنی و نه استخراج و فروش حقوق دولتی بگیرد.

تبعات تک‌جانبه‌نگری

محمدرضا کیهان، عضو کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز نیز با اشاره به اهمیت ارتباط با مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی و ارائه نظرات اصلاحی فعالان معدن به آنها گفت: در مراحل تدوین یا اصلاح قوانین، مسئولان دولتی با تفسیر و توجیه خود و از زاویه دید خود، مطالب را با نمایندگان مطرح می‌کنند و اگر فعالان بخش خصوصی، دیدگاه‌ها و دغدغه‌های خود را با نمایندگان مطرح نکنند و تبعات تک جانبه‌نگری در مسائل را گوشزد نکنند چه بسا نیت قانون‌گذاران که کمک به حل مسائل و توسعه کشور است، برآورده نخواهد شد.

وی افزود: باید در مرحله تدوین و اصلاح قوانین بیشترین ارتباط و تعامل را با مجمع نمایندگان استان داشته باشیم.

واحد فرآوری باید داخل محدوده معدنی باشد

وجیه‌اله جعفری، سرپرست معاونت معدن و صنایع معدنی سازمان صمت آذربایجان شرقی با اشاره به مکاتبات متعدد این سازمان با وزارتخانه متبوع در خصوص مشکلات ناشی از مغایرت توافقنامه موردنظر با قانون معادن گفت: مطابق تبصره ۲ ماده ۲۳ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن، عرصه عملیاتی معدن محدوده‌ای است که در اجرای عملیات اکتشاف، ذخایر معدنی کشف شده و انجام عملیات معدنی، انباشت و دفع مواد باطله در آن امکان‌پذیر است.

جعفری افزود: محدوده گواهی کشف شامل عرصه عملیات معدن است در صورتی که در این توافقنامه، بحث محل دفن باطله‌ها یا پیش‌بینی محل برای احداث واحد فرآوری در محدوده معدن محدودیت ایجاد شده که مغایر با ماده ۹۰ قانون معادن است.

وی ادامه داد: براساس این توافقنامه، سازمان صمت گواهی کشف را برای آن بخش از محدوده معدن که اداره‌کل منابع طبیعی موافقت کرده صادر می‌کند و معدنکاران در تعیین محل دفن باطله و مکان برای احداث واحد فرآوری با مشکل مواجه خواهند شد و این مشکلات در آینده خود را نشان خواهد داد و مشکلی فراگیر و در سطح اجرایی کل کشور است.

سرپرست معاونت معدن و صنایع معدنی سازمان صمت آذربایجان شرقی گفت: مطابق ماده ۹۰ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن، واحد فرآوری باید در داخل محدوده معادن باشد تا از امتیازات ماده ۹۰ بتواند استفاده کند اما به دلیل عدم اجازه منابع طبیعی و به تبع آن، عدم امکان صدور مجوز توسط سازمان صمت ایجاد واحد فرآوری در داخل محدوده معادن غیرممکن شده است.

جعفری افزود: برخی از معادن بزرگ استان نیز درگیر این مشکل هستند و شرط موافقت اداره‌کل منابع طبیعی این است که اول باید اثبات شود، ماده معدنی وجود ندارد و بعد مجوز بدهند که مغایر با آیین‌نامه مذکور است.

وی اضافه کرد: متن ماده ۹۰ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن، بهره‌برداران معادنی که احداث واحد کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی حسب درخواست آنها در طرح بهره‌برداری به تصویب برسد، نیازی به صدور جواز تاسیس برای آنها نیست و مجاز هستند در محدوده پروانه مربوط، نسبت به ایجاد واحد مذکور اقدام و دستگاه‌های اجرایی نیز موظف هستند با این قبیل بهره‌برداران مانند سایر دارندگان جواز تاسیس رفتار کنند که در این زمینه این بهره‌برداران مشمول حمایت‌ها و مشوق‌های دولت خواهند بود.

جعفری گفت: در قانون، حقوق دولتی جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی آمده است اما از طرف سازمان امور مالیاتی به این موضوع توجه نمی‌شود و حقوق دولتی بر استخراج و فروش تعلق می‌گیرد.

وی ادامه داد: حقوق دولتی از فروش گرفته شود و در صورت دپو شدن ماده معدنی در محل معدن، شورای‌عالی معادن ۶ ماه به معدنکار فرصت می‌دهد تا حقوق دولتی مواد دپو شده را پرداخت و ماده معدنی را بفروشد یا در مزایدات مربوط به معادن، مواد معدنی دپو شده جزو مناقصه منظور می‌شود در حالی که معدنکار برای استخراج آن هزینه کرده است.

راهکار رفع مشکل صدور مجوز اکتشاف

مهدیه برزگر، مدیرعامل شرکت معدنی توانگران سهند نیز با اشاره به عدم اجرای این توافقنامه و صدور پروانه اکتشاف برای کل محدوده معادن در بعضی استان‌ها موضوع الزام یا عدم الزام اجرای این توافق را با وجود مغایرت مفاد مربوط به صدور پروانه اکتشاف با قانون مصوب مجلس مطرح کرد.

وی در خصوص مشکل صدور مجوز اکتشاف مواد معدنی برای کل محدوده به وسیله اداره کل منابع طبیعی، پیشنهاد کرد: با توجه به آزادسازی محدوده‌های بلوکه شده معادن و ثبت شدن برخی از آنها، سازمان صمت معدنکاران را ملزم کند تا آنها اول، نقاط دارای ظرفیت وجود مواد معدنی را شناسایی و اعلام کنند و سپس استعلام از اداره‌کل منابع طبیعی انجام شود چراکه در زمان استعلام، کل محدوده استعلام می‌شود و اداره‌کل منابع طبیعی با کل محدوده مخالفت می‌کند.

برزگر افزود: باید در مرحله اول از مکتشف خواسته شود تا نقاط ظرفیت‌دار را اعلام کند تا در مراحل بعدی با مشکل مواجه نشوند.

سرازیری سرمایه‌گذاری‌ها از معدن به سمت صنایع

علی نبی‌زاده، عضو کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز نیز از تاثیرات سوء توافق‌نامه مذکور بر سرمایه‌گذاری‌ها در معادن به ویژه سرمایه‌گذاری خارجی و مشکل تعیین محل دپوی باطله و احداث واحد فرآوری انتقاد کرد و گفت: محل دپوی مواد باطله و محل احداث واحد فرآوری در ابتدای فعالیت معدن انتخاب نمی‌شود بلکه با مطالعات فراوان مکان مناسب برای این فعالیت‌ها تعیین می‌شود اما این توافق‌نامه انجام این موارد را ناممکن می‌کند.

وی افزود: با این وضعیت، سرمایه‌گذاری‌ها از معدن به سمت صنایع و به ویژه استقرار در شهرک‌های صنعتی به دلیل سهولت اخذ مجوزها و فعالیت‌ها سوق می‌یابد.

چالش‌های بخش معدن

سیامک آذری‌مطلق، عضو کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز نیز با بیان اینکه معدنکاران با توجه به تجربیات خود در انجام تمام فرآیندهای اداری و فنی می‌توانند بهترین پیشنهادهای اصلاحی برای اصلاح قانون معادن را ارائه دهند، گفت: افزایش چند برابری حقوق دولتی معادن در سال گذشته و عدم مهلت دهی به ثبت‌نام در سامانه جامع تجارت و منوط کردن ارائه خدمات سازمان صمت به ثبت‌نام در این سامانه ازجمله مشکلات فعالان این حوزه است.

الزامات اصلاح قانون معادن

ایوب مرادزاده، عضو کمیته معدن اتاق بازرگانی تبریز نیز در خصوص فرصتی که برای اصلاح قانون معادن پیش آمده است، اظهار کرد: بهتر است با مقایسه معدن با صنعت، نقاط قوت موجود در مقررات مربوط به صنایع را شناسایی و لحاظ شدن آن را در اصلاح قانون، پیشنهاد کنیم.

وی گفت: عدم امکان بهره‌مندی معادن از مزایا و تسهیلات ماده۹۰ قانون معادن به دلیل وضع مقررات مغایر، پیشنهاد تعلق مالیات به درآمد معادن پس از کسر حقوق دولتی، تضمین حفظ اطلاعات مرتبط با محدوده‌های اکتشافی که معدنکاران هزینه کرده‌اند ازجمله موارد لازم در اصلاح قانون معادن است.

حسن جنتی، رئیس گروه ارتباط با صنعت دانشگاه تبریز نیز با تاکید بر انجام پروژه‌های علمی معدنی در زمینه‌های مختلف اکتشاف، استحصال و فرآوری مواد معدنی گفت: با توجه به شعار سال (تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین) و مصمم بودن دولت برای دانش‌بنیان کردن تمام فرآیندها و وجود بسترهای قانونی دانشگاه می‌تواند در کنار معدنکاران، نسبت به دانش‌بنیان کردن تمام فرآیندهای اکتشاف و فرآوری مواد معدنی اقدام کند.

ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت دانشگاه‌ها

یوسف شرقی، رئیس دانشکده معدن دانشگاه صنعتی سهند نیز با اشاره به عدم استفاده از ظرفیت‌های قانونی در استفاده از حقوق دولتی در تحقیقات علمی مربوط به معادن گفت: معدنکاران می‌توانند در حل مسائل و مشکلات موجود در معادن از ظرفیت دانشگاه‌ها استفاده کنند، تا هم به حل مسائل معدن کمک شده و هم بحث تحقیقات بر زمین نماند.

آذربایجان شرقی ازنظر ذخایر معدنی در رتبه سوم کشوری و از لحاظ استخراج مواد معدنی، رتبه پنجم کشور را دارد.

این استان در کمربند جهانی مس قرار دارد و بیش از ۳۰ درصد ذخایر مس کشور در این استان واقع است.

تشکیل صدها پرونده قضایی برای حفاران غیرمجاز معدن طلای اندریان

رئیس سازمان صمت آذربایجان شرقی با تاکید بر عزم قاطع مدیریت ارشد استان برای ساماندهی و ریشه کنی حواشی محدوده معدن طلای اندریان، گفت: سازمان صمت تا امروز به تکالیف و مسئولیت‌های قانونی و نظارتی خود در خصوص معدن طلای اندریان عمل کرده و قصوری از این بابت متوجه سازمان نیست.

به گزارش فارس، صابر پرنیان اظهار کرد: فعالیت برخی حفاران غیرمجاز محدوده معدن اندریان، که با شناسایی رگه‌های پرعیار و ارزشمند، اقدام به برداشت و استحصال غیرمجاز طلا می‌کنند، مشکل و چالش اصلی به شمار می‌رود که با برنامه‌ریزی‌های خوب در سطح مدیریت ارشد و کلان استان، به زودی این معضل نیز ریشه کن خواهد شد.

وی با اشاره به تبعات زیست‌محیطی حفاری‌های غیرمجاز در محدوده معدن طلای اندریان گفت: فعالیت تعداد زیادی از حفاران غیرمجاز طلا از این معدن و بهره‌گیری آنها از روش‌های غیراستاندارد استحصال و فرآوری طلا، مهم‌ترین معضل زیست‌محیطی استان به شمار می‌رود که در نوع خود مشکل امنیتی نیز تلقی می‌شود و شورای تامین استان با محوریت شخص استاندار آذربایجان شرقی طی بازدیدی که اخیرا از این منطقه صورت گرفته، برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات جدی برای رفع بحران در دستورکار قرار داده که به زودی نتایج و ثمرات آن مشخص خواهد شد.

پرنیان صیانت از معدن طلای اندریان را ماموریت اصلی دستگاه‌های نظارتی و مدیریت ارشد استان اعلام و با تاکید بر واگذاری قانونی محدوده این معدن به شرکت بهره‌بردار، به مسئولیت‌های قانونی این شرکت در صیانت از محدوده معدن اشاره و تصریح کرد: طبق قانون، بهره‌بردار موظف به صیانت از معدن و محدوده معدنی تحویل گرفته شده است؛ ولی با توجه به کوهستانی بودن منطقه و از سوی دیگر، تعداد بسیار زیاد حفاران غیرمجاز، متاسفانه این شرکت توان لازم برای صیانت از معدن یا برخورد با حفاران غیرمجاز را ندارد.

پرنیان افزود: بالغ بر صدها پرونده تخلف در این رابطه در دستگاه قضایی و نهادهای نظارتی استان تاکنون تشکیل شده که همگی درحال رسیدگی است و ما امیدواریم با هماهنگی‌های بین بخشی در استان، حواشی و مشکلات مربوط به این بخش از فعالان غیرمجاز را ریشه کن کنیم.

غبار ابرچالش‌ها بر چهره تولید

گروه معدن

عکس: روزگار معدن

صنعت روی، یکی از صنایع مهم کشور به شمار می‌آید که نقش بسزایی در اشتغال‌زایی و ارزآوری حاصل از صادرات داشته است. با وجود اینکه تولیدکنندگان شمش روی همواره با تکیه بر توان داخلی و غلبه بر تحریم‌های خارجی، به فعالیت خود در چنین شرایط اقتصادی ادامه می‌دهند اما به نظر می‌رسد برخی ابرچالش‌های موجود در صنایع معدنی و فلزی، ادامه این روند روبه‌رشد را برای آنها دشوار ساخته است. در این رابطه فلزات آنلاین با عبدالله تیموری‌نیا، مدیرعامل شرکت ذوب روی اصفهان در خصوص این ابرچالش‌ها گفت‌وگو کرده است که متن کامل آن را در ادامه می‌خوانید.

◉ ارزیابی شما از ابرچالش‌های بخش معدن و صنایع معدنی چیست و چه راهکارهایی را برای رفع این ابرچالش‌ها پیشنهاد می‌کنید؟

چند سال قبل در یکی از مناظرات انتخاباتی پیش از انتخابات ریاست جمهوری، مجری تصویری از یک معدن روباز در مانیتور پخش کرد و از کاندیدها پرسید که این چیست؟ یکی از کاندیدها پاسخ داد که گمان می‌کنم این یک اثر تاریخی باشد!

البته این شخص در انتخابات رای نیاورد اما پرسش اساسی که تا مدت‌ها در افکار عمومی باقی ماند، این بود که آیا تمام مسئولانی که با بخش صنعت و معدن سر و کار دارند، از آشنایی لازم با این بخش برخوردار هستند و یا ممکن است در بین آن‌ها، افرادی نیز حضور داشته باشند که حتی دورنمای یک معدن را هم ندیده‌اند؟ تصمیمات، بخش‌نامه‌ها و مصوباتی در این زمینه از جانب مسئولان و سازمان‌های ذیربط ابلاغ می‌شود که گاهی آن قدر به دور از واقعیت‌های موجود به شمار می‌آیند و به معدن‌کاران و صنعت‌گران آسیب می‌رسانند که در باور هیچکس نمی‌گنجد این تصمیم توسط یک کارشناس با تجربه اتخاذ شده باشد. یکی از این تصمیمات، وضع عوارض صادراتی در ابتدای امسال بود که خوشبختانه پس از چند مرحله تخفیف در نهایت لغو شد.

از یک سو، شاهد تشویق سرمایه‌گذاران برای ورود به بخش معادن کوچک و متوسط‌مقیاس در شعار هستیم و از سوی دیگر، مشکلاتی مانند کمبود ماشین‌آلات، مقررات واردات، سلب صلاحیت‌های سلیقه‌ای و فرآیندهای زمان‌بر و دست و پاگیر در فعال کردن معادن، رغبت چندانی برای ورود به این حوزه باقی نگذاشته است. چنانچه بارها این مسئله عنوان و تکرار شده و دیگر این کلام رنگ باخته است، انتظار معدن‌کاران و صنعت‌گران این است که دستگاهای دولتی همان‌قدر که در اخذ حقوق دولتی، مالیات و... جدیت دارند، در تامین نیازهای اولیه آنها اهتمام ورزند. تنها توقع این است که سرمایه‌گذاران این بخش را بدون هیچ حمایتی، به حال خود رها نکنند تا بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند و ضمن استخراج و فرآوری، کالای خام را به محصول نهایی با ارزش افزوده بیشتر تبدیل کنند و اشتغال‌زایی، صادرات و ارزآوری داشته باشند. در چنین شرایطی تولیدکنندگان می‌توانند حقوق دولتی، بیمه، مالیات و سایر تکالیف دولتی خود را پرداخت کنند.

لازم به ذکر است که بعد از نفت، بهترین منبع برای تولید ناخالص ملی و ارزآوری، بخش معدن به شمار می‌آید و در سراسر جهان، بخش معدن و صنایع معدنی جزو یکی از ۱۰ شغل سخت محسوب می‌شود.

◉ شرکت ذوب روی اصفهان به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان شمش روی، با چه ابرچالش‌هایی طی سالیان اخیر مواجه بوده است و تمهیدات شما جهت مقابله با آنها چیست؟

شرکت ذوب روی اصفهان نیز مانند سایر فعالان این حوزه، با موانعی مواجه بوده است. متاسفانه تمامی موانع و مشکلات معدن‌کار، بلافاصله به واحد ذوب‌گر که حلقه سوم این صنعت است، انتقال پیدا می‌کند. صنعتگران نیازمند سایر امکانات دیگر (به جز ماده معدنی) از جمله برق، سوخت، آب و مواد افزودنی هستند که آنها را تحت فشار قرار داده است. بروکراسی‌های اداری و رفت و آمدهای پیاپی به سازمان‌های دولتی نیز از دیگر چالش‌های موجود بوده است. ضمن اینکه طی سالیان اخیر، تمامی این امکانات و ملزومات افزایش قیمت‌های چند برابری داشته‌اند و این در حالی است که برای تولیدکنندگان شمش روی، امکان انجام هیچ گونه تعدیلی در نرخ فروش نیست. باید توجه داشت که نرخ فروش، تابع دو عامل نرخ جهانی و نرخ تسعیر ارز است که هر دو خارج از اراده و حیطه اختیار تولیدکننده به حساب می‌آید. علاوه بر گران شدن این اقلام، مشکل کمبود یا در برخی موارد نبود آنها نیز به طور جدی مطرح است. قطعی برق و کاهش مصرف دستوری آن طی دو سال گذشته، تولید روی در داخل کشور را با کاهش فراوانی روبه‌رو کرده است؛ چنانچه آمارها نیز خبر از کاهش ۳۰ درصدی تولید می‌دهند. شرکت ذوب روی اصفهان با تمرکز در بخشی که مدیریت آن تا حدودی در اختیار مجموعه است، سعی می‌کند تاثیرپذیری از این ابرچالش‌ها را کاهش دهد.

از جمله این اقدامات می‌توان به استفاده بیشتر از کانی‌های معادن شرکت باما که در مجاورت کارخانه ذوب روی واقع شده است، استفاده از فناوری پر عیارسازی برای استفاده کردن از کانی‌های کم عیار، تلاش در جهت کاهش مصرف مواد افزودنی با استفاده از نتایج فعالیت‌های تحقیقاتی و ساخت یک نیروگاه برق با ظرفیت بالاتر از ۱۰ مگاوات در داخل کارخانه اشاره کرد که آسیب‌پذیری تولید از ناحیه قطع و محدودیت برق را در آینده نزدیک به صفر خواهد رساند.

همچنین نصب کوره القایی الکتریکی و جایگزینی کوره سوخت فسیلی فعلی با آن در کارخانه، تاثیر قابل توجهی در راندمان تولید با توجه به نرخ تمام شده خواهد گذاشت.

◉ نقش تحریم در شکل‌گیری این ابرچالش‌ها را تا چه اندازه موثر ارزیابی می‌کنید؟

تاثیر تحریم‌ها در تمام ابعاد از کوچک‌ترین تا کلان‌ترین حوزه، قابل انکار نیست. تحریم، واقعیتی است که با وجود میل باطنی همه درگیر آن هستیم. اگر این طور نبود، این حجم از تلاش برای رفع آنها، مفهومی نداشت. کشوری با این وسعت و جمعیت، باید درآمد کافی ارزی داشته باشد.

در غیر این صورت ضمن کاهش این درآمد، چنین وضعیتی که درحال‌حاضر گرفتار آن هستیم، پیش خواهد آمد. نخستین میوه سمی این درخت، تورم است که با سرعتی شگرف موجب رکود، گرانی، بیکاری و... می‌شود و صنایع مختلف و تولیدکنندگان نیز اعم از صنعتی، کشاورزی، دامی و امثال آن، زخم خود را از این تیغ برداشته‌اند.

◉ با توجه به اینکه عمده محصولات تولیدی شما به خارج از کشور صادر می‌شود، تاثیر حوزه صادرات را در این زمینه چطور ارزیابی می‌کنید؟

این مهم را می‌توانیم از دو زاویه بازار فروش خارجی و مقررات و روندهای صادراتی بررسی کنیم. در نگاه اول، خوشبختانه تاکنون هیچ مشکلی نداشته‌ایم و مصرف شمش روی در جهان بسیار بیشتر از آن چیزی است که در ایران تولید می‌شود.

تاکنون همواره توانسته‌ایم هر مقدار تولید را به مقاصد خارجی خود صادر کنیم اما زمانی که به مسائل حوزه صادرات در داخل کشور می‌رسیم، باز هم مشکلات و موانع خودنمایی می‌کنند.

درست تا جایی که گاهی اوقات پیدا کردن کانتینر برای بار کردن شمش، تبدیل به یک معضل خواهد شد و باید برای آن چند برابر هزینه کرد. تبدیل ارز حاصل از صادرات پس از دریافت آن از مشتری نیز یک معضل دیگر به شمار می‌آید و واقعیت امر این است که همواره دستخوش تصمیمات عجولانه و موقت از جانب مسئولان و سازمان‌های ذی‌ربط بوده است. صادرکنندگان انتظار خاصی در این زمینه ندارند و فقط می‌خواهند ارز حاصل از صادرات را به همان قیمت، تبدیل به ریال کنند تا نیازهای آنها به طور رسمی، در شبکه بانکی کشور و نه در بازار آزاد توسط دلالان ارز رفع شود.

◉ با توجه به اهمیت بخش معدن و صنایع معدنی در جهان، آینده این مهم در کشور را چطور ارزیابی می‌کنید؟

آینده به عملکرد خود ما بستگی دارد و هیچ اتفاق خاصی خارج از اراده رخ نخواهد داد. اگر کمبودها، ارتباط ضعیف دستگاه‌های دولتی و سازمان‌های تصمیم‌گیرنده با بخش خصوصی و صنعت‌گران و معدن‌کاران و توجه نکردن به واقعیت‌ها و تمرکز دولت به دریافت سهم خود از معادن باشد، این چرخ با سرعت کمتری نسبت به گذشته خواهد چرخید. اگر همچنان بسیاری از مقررات به ویژه دستورالعمل‌های زیست محیطی مبهم و قابل تفسیر به رای باقی بمانند، ریسک سرمایه‌گذاری همچنان بالا خواهد بود.

اگر برای معضل جدید نیروی کار که تامین آن بسیار دشوار به نظر می‌رسد و مهاجرت و خروج فارغ التحصیلان و متخصصان را از داخل کشور به همراه داشته است، تدبیری اندیشیده نشود و در نهایت اگر تحریم و مشکلات ناشی از آن مانند مقوله غبارگرفته «گروه ویژه اقدام مالی» مرتفع نشود، آینده روشنی برای این بخش نمی‌توان متصور شد.

با قطعی برق عرضه کالا کاهش می‌یابد

با فرارسیدن پیک گرما از اواسط خرداد، مصرف برق افزایش یافته و از آنجا که در سال‌های اخیر برنامه‌ریزی مناسبی برای رشد تولید برق متناسب با نیاز کشور نداشته‌ایم، با خاموشی در کشور اعم از قطعی برق واحدهای صنعتی و تولیدی مواجه هستیم.

البته این موضوع که برق صنایع در تابستان قطع نمی‌شود، همیشه تکرار شده اما واقعیت این است که همگی متوجه کمبود برق در کشور هستیم و بحث اصلی، نوع مدیریت در توزیع برق در کشوراست. صنایع فولاد، سیمان و پتروشیمی که اتفاقا جزو صادرات‌محورترین صنایع کشور به‌حساب می‌آیند، به شدت از این موضوع متضرر شده و زیان ناشی از آن سهامداران خرد و بازار سرمایه را متاثر می‌کند. در این باره با رئیس اتحادیه فروشندگان آهن آلات تهران گفت‌وگو کردیم. حمید رضا رستگار رئیس اتحادیه فروشندگان آهن تهران در گفت‌وگو با فولادبان ضمن اشاره به قطعی برق در صنایع کشور به ویژه بخش فولاد تصریح کرد: نوسان و اخلال به هر نحوی از جمله قطعی برق در خط تولیدی که با تمام ظرفیت در حال تولید است، آسیب جدی به آن مجموعه وارد خواهد کرد. وی افزود: حتی اخلال در مقاطع خیلی کوتاه در طول روز نیز آسیب جدی به خط تولید و حتی بر روی نوسانات نرخ در بازار خواهد شد. رستگار تاکید کرد: امیدواریم به زودی مشکل قطعی برق صنایع برطرف شود تا تولیدکنندگان دغدغه کمبود برق را نداشته باشند. حمایت‌های لازم و ارائه تسهیلات در بخش تولید خیلی کمک‌کننده به صنایع خواهد بود. درآمدهای واحدهای صنفی کفاف هزینه‌ها را نمی‌دهد و نوسان نرخ باعث شده خریداران دست نگه دارند.

چندی پیش، جواد حسینی کیا عضو کمیسون صنایع و معادن مجلس نیز درباره قطعی‌های برق و مشکل تولید برق در کشور به کاهش تولید و صادرات شمش فولاد اشاره و در ادامه بیان کرده بود که با توجه به شرایط نامساعد تامین انرژی برق و کاستی‌های تولید آن به دلایل مختلف، احتمال کاهش تولید فولاد کشور تا شهریور ماه وجود دارد.

جزئیات پیشرفت طرح‌های توسعه فولاد غدیر نی‌ریز

مدیرعامل مجتمع فولاد غدیر نی‌ریز در خصوص فعالیت‌های این شرکت در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ گفت: سال ۱۴۰۰ را با تمام فراز و فرودهایش به نحو مطلوبی پشت سر گذاشتیم. در سال ۱۴۰۱ اصلی‌ترین برنامه مجتمع، بهره‌برداری از کارخانه فولاد و اتمام پروژه فولادسازی و تسریع عملیات احداث کارخانه گندله‌سازی است. همه این اقدامات در توسعه و صنعتی شدن منطقه نی‌ریز و رشد صنعت فولاد کشور نقشی اساسی دارد.

به گزارش چیلان، محسن مصطفی‌پور در خصوص موانع صادراتی اظهارکرد: ما اقتصاد و فعالیت اقتصادی را باید بر اساس مزیت‌هایش به پیش ببریم. آن زمانی که تولید و فروش در بازار داخل سودده باشد، همگی به سمت این بازار متمایل می‌شوند و اگر در مقاطعی، شرایط به نفع حضور در بازارهای جهانی باشد، باید این فرصت غنیمت شمرده شود و فرصت صادرات را از دست ندهیم. نگاه ما به این موضوعات صفر و صدی نیست و در تلاش هستیم تا هم در حوزه صادرات و هم در بازار داخل حضور داشته باشیم و در مسیر رشد و توسعه اقتصادی حرکت کنیم.

▣ زمان بهره‌برداری از پروژه فولادسازی

مدیرعامل فولاد غدیر نی‌ریز عنوان کرد: پروژه فولادسازی در این مجتمع از سرعت بسیار خوبی برخوردار بوده و ما را به اهداف خود که بهره‌برداری از کارخانه فولادسازی در نیمه اول ۱۴۰۱ است، نزدیک کرده است. در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ این برنامه سرعت قابل توجهی داشته است.

مصطفی‌پور با بیان اینکه یکی دیگر از اهداف حائز اهمیت این مجتمع، احداث واحد گندله‌سازی بوده است، گفت: این هدف سال‌ها معطل مانده بود و با تلاش‌های صورت‌گرفته در همه ارکان مجموعه سهامداران در اسفند سال گذشته عملیات احداث آغاز شد و در مسیر فعالیت ساخت قرار گرفت. ساخت کارخانه آهک نیز در دستور کار قرار گرفته که مناقصه آن برگزار شده و امسال حتما وارد فاز اجرایی خواهد شد.

وی افزود: اقدامات زیرساختی و زیربنایی نیز در این مجموعه در سال گذشته اجرایی شد که از جمله آنها طرح‌های داخلی شرکت، اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل، ایجاد مشاغل جدید، ساخت مجمع فرهنگی و ورزشی در شهر نی‌ریز در راستای مسئولیت‌های اجتماعی و انجام اقدامات لازم برای تأمین پایدار آب از طریق بهره‌مندی از خط انتقال آب خلیج‌فارس بوده است.

▣ تولید آهن اسفنجی با ظرفیت کامل

مصطفی‌پور ظرفیت اسمی مجتمع فولاد غدیر نی‌ریز را ۸۰۰ هزار تن اعلام کرد و گفت: البته میزان تولید به ۸۷۰ هزار تن نیز رسید و اگر مشکلات زیرساختی برق و گاز وجود نداشته باشد، قطعا می‌توان اهداف بالاتر را نیز محقق کرد، اما با وجود همه مشکلات بر روی مرز اسمی تولید خود پایدار مانده‌ایم.

وی افزود: در زمستان سال گذشته، قطعی گاز مشکلات زیادی را برای ما به وجود آورد و باید دقت داشت که گاز طبیعی تنها انرژی مولد نبوده و برای واحدهای احیاء مستقیم، خوراک نیز محسوب می‌شود.

مصطفی‌پور در مورد عرضه آهن اسفنجی در بورس کالا بیان کرد: از زمانی که وزارت صمت رسماً ضرورت عرضه محصولات زنجیره آهن و فولاد در بورس کالا را اعلام کرد، تولیدات مجتمع فولاد غدیر نی‌ریز در بورس عرضه می‌شود و به طور ثابت تنها شرکتی هستیم که هر هفته در بورس حضور داشته‌ایم.

ما از این موضوع که کالا به صورت مستقیم در بورس عرضه شود استقبال می‌کنیم اما انتظار داریم که بورس هم در تعیین نرخ پایه مداخله نکند و اجازه دهد تا قیمت‌ها از طریق سازوکار عرضه و تقاضا و بر اساس قوانین بازار کشف شود.

گل‌گهر ورودی سیرجان را بهسازی می‌کند

عملیات اجرایی ساماندهی و زیباسازی ورودی سیرجان، محور شیراز، طی آئینی با حضور شهردار و فرماندار سیرجان، عتیقی مدیرعامل گل‌گهر، نماینده مردم در مجلس و جمعی از مسئولان شهرستان و معاونان و مدیران ارشد منطقه گل‌گهر آغاز شد.

به گزارش گهرپرس، در این مراسم ایمان عتیقی، مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر گفت: این پروژه حدود یکسال است که در دستور کار گل‌گهر قرار گرفته و افراد زیادی یار و یاور گل‌گهر در این پروژه بوده‌اند.

وی افزود: این پروژه پیشانی شهر است و از شرکت توسعه عمران درخواست کرده‌ایم به شکل آبرومندی انجام شود. عتیقی ادامه داد: هم به خاطر دینی که نسبت به دو منطقه مکی آباد و دهیادگار داریم و هم از این جهت که کار باید در شان گل‌گهر و سیرجان انجام شود، خواسته‌ایم مدیریت پروژه با تمام توان عمل کند. وی بیان کرد: توسعه پایدار در همراهی فعالیت‌های صنعتی و مسئولیت‌های اجتماعی اتفاق می‌افتد، بنابراین گل‌گهر قصد دارد با همکاری سایر شرکت‌های منطقه اتفاقات خوبی را رقم بزند که این پروژه به میمنت عید غدیر تقدیم شد و پروژه سولفورزدایی نیز به میمنت عید قربان و امیدواریم بتوانیم به مناسبت‌های مختلف کارهای خوبی را برای شهرستان سیرجان انجام دهیم. گفتنی است این پروژه مهم به طول ۲.۷ کیلومتر و با تامین اعتبار از سوی شرکت‌های بزرگ منطقه گل گهر در ورودی سیرجان از سمت شیراز اجرا خواهد شد.

لزوم تعیین تکلیف کارخانه سیمان دهلران توسط وزارت صمت

استاندار ایلام بر لزوم تعیین تکلیف کارخانه سیمان دهلران توسط وزارت صمت تاکید کرد.

به گزارش مهر، حسن بهرام‌نیا در دیدار با سید رضا فاطمی امین وزیر صنعت، معدن و تجارت، خواستار اجرای ماده ۲۰ رفع موانع تولید برای تعیین تکلیف کارخانه سیمان دهلران شد و افزود: باتوجه به روند طولانی شدن احداث کارخانه سیمان دهلران لازم است با همراهی بانک عامل در اجرای ماده ۲۰ این موضوع در بازه زمانی کوتاه و مشخص تعیین تکلیف شود. وی در ادامه پیشنهاد داد با حضور وزیر صمت، مدیرعامل بانک عامل، رئیس بازرسی کل کشور، استاندار ایلام و با حضور مدیران شرکت در آینده‌ای نزدیک برای حل و فصل شدن موانع و مشکلات بر سر راه این کارخانه نشست مشترکی برگزار شود. بهرام نیا در ادامه با اشاره به شروع عملیات اجرایی ایجاد زیرساخت‌های مرز هلاله شمالی و توافقنامه‌های صورت گرفته با همتای عراقی خواستار تسریع در صدور مجوز ماده یک آیین نامه قانون مقررات صادرات و واردات و پیشنهاد مصوبه برای تصویب در هیات دولت شد و گفت: گشایش رسمی مرز هلاله شمالی و ایجاد بازارچه مرزی می‌تواند ضمن ایجاد تحول در حوزه اقتصادی موجب اشتغال فراوان در استان شود.

وی در ادامه با اشاره به اینکه کارخانه تولید سیم مفتول دره شهر امکان تامین و تولید سیم مفتول مورد نیاز لاستیک خودرو در کل کشور را دارا است، خواستار افزایش تعرفه واردات این واحد تولیدی مهم از ۴ درصد به ۱۵ درصد شد. در پایان این نشست سید رضا فاطمی امین وزیر صنعت، معدن و تجارت در خصوص درخواست‌های مطرح شده استاندار ایلام ضمن قول مساعد دستورات مقتضی را صادر کرد.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۲۶ تیر ۱۴۰۱ ● ۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ ● ۱۷ ژوئیه ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۸۸۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: انتخاب رسانه

www.Madandaily.com

www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

شرط چشم انداز روشن بورس

رضا بهرامی
کارشناس بازار سرمایه

در طول هفته‌های اخیر، شاهد روند نزولی بورس و افت شاخص بازار سرمایه بوده‌ایم. این افت از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد. در درجه نخست آنکه با وجود تداوم روند صعودی قیمت ارز در بازار، دلار نیمایی از سوی دولت ثابت نگه داشته شده است. در حالت کلی باید اذعان کرد روند صعودی نرخ ارز به‌عنوان محرک بازار سرمایه شناخته می‌شود. هرچند اثرات روند رو به رشد قیمت ارز بر عملکرد بازار سرمایه در یک بازه زمانی به نسبت طولانی آشکار می‌شود.

در حال حاضر، بازار سرمایه هنوز نسبت به روند صعودی افزایش قیمت دلار واکنش نشان نداده، با این وجود با گذشت یک دوره زمانی چندهفته‌ای و تاخیر کوتاه‌مدت باید منتظر اثرات آن بر بازار سرمایه باشیم. بسیاری از سهم‌ها در حال حاضر ارزنده هستند؛ بنابراین روند صعودی دلار در یک بازه زمانی چندماهه زمینه‌ساز رشد شاخص بورس هم خواهد بود. بدون تردید قیمت ارز به‌ویژه برای شرکت‌هایی که صادرات‌محور هستند، اهمیت ویژه‌ای دارد و به رشد درآمدهای آنها منجر می‌شود. البته فعالان صنعتی موظفند با نرخ دلار نیمایی فعالیت کنند و ارز حاصل از صادرات خود را به کشور بازگردانند. نرخ دلار نیمایی از قیمت ارز در بازار آزاد در هفته‌های اخیر فاصله گرفته است. با این وجود، انتظار می‌رود درصورت ادامه‌دار شدن قیمت دلار در هفته‌های آینده، نرخ دلار نیمایی نیز افزایش یابد. بنابراین در حالت کلی می‌توان این‌طور ادعا کرد که رشد قیمت دلار به نفع شرکت‌های صادراتی تمام می‌شود. هرچند انتظار می‌رود دولت سیاست تثبیت نرخ ارز را کنار بگذارد. با این وجود باید خاطرنشان کرد که قیمت ارز در بازار آزاد، به‌منزله دورنمای قیمت دلار در آینده است. فعالان بازار سرمایه، با پیش‌بینی آینده معامله می‌کنند؛ بنابراین رشد نرخ ارز در بازار آزاد برای آنها اهمیت بیشتری دارد. در ادامه باید تاکید کرد که در ماه‌های اخیر شاهد شدت‌گرفتن تنش‌های سیاسی در سطح بین‌المللی بوده‌ایم. همزمان روابط خارجی میان ایران و سایر کشورها نیز از شرایط مطلوب فاصله گرفته است. تنش‌های سیاسی در مقطع زمانی کوتاه‌مدت بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار هستند اما در بلندمدت نگاه اقتصادی نسبت به نگاه‌های سیاسی اولویت می‌یابد. به همین دلیل، اثرات نگرانی‌های ناشی از تنش‌های سیاسی موردبحث بلندمدت نخواهد بود. بدون تردید چنانچه مذاکرات برجام و رفع تحریم به نتیجه مطلوب نرسد بر عملکرد بورس اثرگذار خواهد بود، با این وجود این اثرگذاری به‌منزله سقوط بازار سهام نیست. این تغییر شرایط به رکود در بازار منتهی می‌شود و مجددا بازار به روند خود ادامه می‌دهد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسید در ماه‌های گذشته قیمت کالاها، فلزات و انرژی در سطح جهانی رو به رشد بود، همین موضوع نیز به‌عنوان عامل مثبتی محرک بازار سرمایه بود. اما در چند هفته اخیر شاهد افت قابل‌توجه بهای کامودیتی‌ها در سطح بین‌المللی بوده‌ایم. این روند کاهش قیمت در بازارهای کالایی، تاثیر منفی خود را بر عملکرد بورس‌های جهان و همچنین بورس تهران گذاشته است. در پایان از سیاست‌های دولت و تاثیر آن بر عملکرد بازار سرمایه به‌عنوان دیگر ریسک حاکم بر بازار سرمایه و همچنین از دلایل اصلی افت شاخص بورس نام برد. تداوم انتشار اوراق قرضه با هدف تامین مالی برای دولت که به کاهش نقدینگی در بازار سهام منتهی می‌شود، افزایش نرخ بهره بانکی، اصرار دولت به سیاست قیمت‌گذاری دستوری و همچنین دخالت در روند معاملات بورس کالا و خروج این معاملات از بستری آزاد و شفاف مهم‌ترین عواملی هستند که شوک منفی را روانه بازارهای بورسی کشور می‌کنند. بنابراین تا زمانی که این سیاست‌ها تغییر نکند، نمی‌توان به بهبود شرایط بازار سرمایه کشور امید داشت.

خبر

تامین مالی دانش‌بنیان‌ها و استارت‌آپ‌ها از فرابورس

مدیر نهادهای مالی فرابورس ایران گفت: در سه‌ماهه ابتدایی امسال صندوق‌های جسورانه و خصوصی فرابورس قریب به ۵۰۰ میلیارد ریال در این شرکت‌ها سرمایه‌گذاری کرده و سکوهای تامین مالی جمعی نیز توانستند بالغ بر ۶۵۰ میلیارد ریال برای شرکت‌های دانش‌بنیان و نوپا منابع مالی جمع‌آوری کنند.

به گزارش ایرنا، عارف علیقلی‌پور با تاکید بر اینکه صندوق‌های جسورانه و خصوصی ابزار مناسبی برای رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان محسوب می‌شوند، عنوان کرد: در فصل بهار این صندوق‌ها مجموعا ۵۰۰ میلیارد ریال در دو حوزه زیست فناوری و تجارت الکترونیک سرمایه‌گذاری داشته‌اند که با این نوع سرمایه‌گذاری‌ها مسیر رشد پایدار اقتصادی هموارتر خواهد شد. دبیر کارگروه ارزیابی تأمین مالی جمعی با بیان اینکه بیش‌ترین سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه تجارت الکترونیک و کسب‌وکارهای مبتنی بر فضای مجازی صورت گرفته است، عنوان کرد: در این بخش ۴۵۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری صورت گرفته است که عمده این سرمایه‌گذاریها در مراحل ابتدایی چرخه عمر و بلوغ شرکت‌های هدف بوده و بیشتر شرکت‌های سرمایه‌پذیر پس از تأمین مالی رشد کیفی و کمی محسوسی داشته‌اند. علیقلی‌پور همچنین با اشاره به یک صندوق جسورانه جدید که در حال تکمیل مستندات موافقت اصولی است عنوان کرد: امسال درخواست‌های تأسیس صندوق جسورانه با رشد قابل‌توجهی همراه بوده است و تاکنون ۶ صندوق مستندات اولیه جهت بررسی توسط فرابورس را ارسال کرده‌اند. مدیر نهادهای مالی فرابورس ایران با اشاره به‌سرعت گرفتن فراخوان طرحهای تأمین مالی جمعی، اظهارکرد: در سه‌ماهه ابتدایی سال، شاهد انتشار ۲۰ طرح تأمین مالی جمعی توسط سکوهای دارای مجوز فعالیت بودیم که تمامی طرحهای منتشر شده که عمدتاً برای شرکت‌های دانش‌بنیان صورت گرفته بود که با موفقیت در جمع‌آوری منابع مالی از تأمین‌کنندگان توانستند بالغ بر ۶۵۰ میلیارد ریال منابع خرد جامعه را جمع‌آوری کنند. وی در نهایت به تصمیم اخیر کارگروه ارزیابی تامین مالی جمعی برای بازبینی در سقف طرحهای تامین ملی جمعی اشاره کرد و گفت: با درخواست سکوهای تأمین مالی جمعی و بر اساس اختیارات قانونی دستورالعمل، کارگروه ارزیابی اقدام به بازنگری در سقف اعلامی قبلی کرد و اجازه داد طرحهای معادل با ۲۵۰ میلیارد ریالی نیز قابل فراخوان باشد.

شاخص بورس به کانال ۱.۴ میلیون واحدی سقوط کرد

سنگینی ابهامات بر بورس

مرضیه احقاقی

سهامداران در نخستین روز هفته گذشته (۱۸ تیر) شاهد سقوط شاخص بورس به کانال یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی بودند.

شاخص کل بورس در این روز پس از ۳ ماه در محدوده یک میلیون و ۴۹۸ هزار واحدی ایستاد و نماگر بورس، حمایت روانی یک میلیون و ۵۰۰هزار واحدی را از دست داد. شاخص کل بورس در روز دوشنبه ۲۰ تیر نیز با افت افزون‌بر ۱۰ هزار واحدی در محدوده یک میلیون و ۴۸۷ هزار واحدی متوقف شد. قرمزپوشی بازار در روز سه‌شنبه نیز ادامه یافت و نماگر بازار به یک میلیون و ۴۸۳ هزار واحدی رسید. تداوم خروج حقیقی‌ها از بورس، یکی از دلایل سقوط شاخص بورس به کانال یک میلیون و ۴۰۰هزار واحدی است. ابهام در روند مذاکرات برجام و رفع تحریم‌ها و به دنبال آن افزایش ریسک‌های انتظاری، افت قیمت کامودیتی‌ها در سطح بین‌المللی به دلیل احتمال تداوم رکود در بازار جهانی، همزمان سیاست‌های پولی و مالی دولت از مهم‌ترین دلایل سقوط شاخص بورس هستند. بسیاری از کارشناس و فعالان بازار سرمایه بازگشت مجدد بورس به روند صعودی را محتمل می‌دانند با این وجود معتقدند سیاست‌گذاری دولت از اهمیت و اثرگذاری بالایی در این بخش برخوردار است. از آنجا که دولت سیزدهم بارها وعده حمایت از بازار سرمایه را داده، انتظار می‌رود در عمل به اجرای وعده‌های خود، بیش از پیش مصر باشد.

عکس: آیدا فریدی

> سهامداران در نخستین روز هفته گذشته (۱۸ تیر) شاهد سقوط شاخص بورس به کانال یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی بودند. شاخص کل بورس در این روز پس از ۳ ماه در محدوده یک میلیون و ۴۹۸ هزار واحدی ایستاد و نماگر بورس، حمایت روانی یک میلیون و ۵۰۰هزار واحدی را از دست داد

تداوم خوش‌بینی به بازار سرمایه

فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در تشریح دلایل افت شاخص بورس و نزول آن به کانال ۱.۴ میلیون واحدی در هفته گذشته، اظهار کرد: شاخص کل بورس در طول سال ۱۴۰۰ در مجموع رشد ۴.۵ درصدی را از آن خود کرد و کمترین بازدهی را در مقایسه با سایر بازارهای موازی ثبت کرد. همزمان بازدهی شاخص هم‌وزن نیز در سال ۱۴۰۰ برابر منفی ۲۰ درصد گزارش شد. وی افزود: با این وجود، بازار سرمایه از ابتدای امسال مسیر رو به رشدی را پشت‌سر گذاشته است. از ابتدای سال ۱۴۰۱ تاکنون شاخص کل بورس رشد ۱۰درصدی را ازآن خود کرده و شاخص هم‌وزن نیز ارتقا ۲۰ درصدی داشته است. آقابزرگی در تشریح دلایل افت شاخص بورس گفت: بازار سرمایه تا پایان اردیبهشت روند رو به رشدی را پشت‌سر می‌گذراند. تا انتهای اردیبهشت شاخص کل بورس تهران بازدهی ۱۹ درصدی را پشت‌سر گذاشت. شاخص هم‌وزن نیز بازدهی حدود ۳۰ درصدی را ازآن خود کرد؛ با این وجود، سیاست‌های دولت مانع تداوم این شرایط رو به رشد بورس بودند.

▣ نگاهی به دلایل سقوط بورس

کارشناس بازار سرمایه گفت: با این وجود، دلایل متعددی زمینه افت شاخص بورس را فراهم کردند. سیاست‌های دولت نیز روند نزولی شاخص را تقویت کرد. حرکت ملایم نرخ بهره، افزایش نرخ بهره در قالب عملیات بازار باز و همچنین افزایش نرخ بهره بانکی از ۱۹ به ۲۱ درصد، از دلایل اصلی افت شاخص بورس در طول ماه‌های گذشته بوده‌اند.

وی افزود: در ادامه اقدام دولت مبنی بر انتشار اوراق قرضه با هدف تامین بودجه، از دیگر دلایل روند نزولی بازار سرمایه و قرمزپوشی این بازار در طول هفته‌های گذشته بوده‌اند. اوراق منتشرشده از سوی دولت در ابتدای خرداد برابر ۱۰ هزار میلیارد تومان گزارش شده است. این اقدام، کمبود نقدینگی حاکم بر بازار سرمایه را تشدید کرده است.

آقابزرگی خاطرنشان کرد: عرضه‌های اولیه‌ای که پویایی و شادابی گذشته را ندارد، پالس منفی جدیدی را به عملکرد بازار سرمایه تزریق می‌کند. عمده این عرضه‌های اولیه به کدهای واجد شرایط اختصاص می‌یابد و برخلاف انتظار عمومی این سهم‌های اولیه به برخی صندوق‌های سرمایه‌گذاری تخصیص یافته‌اند. این محدودیت‌ها مانع اثرگذاری عرضه اولیه بر عملکرد بورس شده‌اند. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به تحولات جهانی در طول هفته‌های گذشته گفت: تداوم جنگ میان روسیه و اوکراین و همچنین احتمال رکود در اقتصاد جهانی در هفته‌های اخیر به افت قیمت کالاهای فلزی در بازارهای بین‌المللی منتهی شده‌اند. اثرات منفی این موضوع بر عملکرد بورس‌های دنیا تاثیر منفی داشته است. وی با اشاره به انتظار بازدهی بیش از ظرفیت بازار سرمایه گفت: بسیاری از فعالان بازار سرمایه منتظر بودند این بازار به جبران افت در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ و همچنین بازدهی بازار در سال ۱۴۰۰، به مسیر رشد بازگردد. خوشبختانه بازار سرمایه امسال به مسیر رشد بازگشت اما این روند صعودی آن‌طور که انتظار می‌رفت، ادامه نیافت. البته باید تاکید کرد که این بازار در حال حاضر بیشترین بازدهی را در مقایسه با نیمه دوم سال ۱۳۹۹ و سال ۱۴۰۰ از آن خود کرده است.

آقابزرگی افزود: با این وجود در حال حاضر نقدینگی که به‌واسطه عملیات بازار باز در فرابورس جذب شده و همچنین تعویق در بازپرداخت اوراق قرضه منتشرشده از سوی دولت، مانع تداوم رشد این بازار هستند.

وی در پیش‌بینی عملکرد بورس تا پایان سال اظهار کرد: در حال حاضر کشور با تورم قابل‌توجهی روبه‌رو است. در حالت کلی انتظار می‌رود روند رو به رشد تورم به بهبود بازار سرمایه منجر شود. کما اینکه چنین تجربه‌ای در کشورهایی همچون روسیه و ترکیه نیز تکرار شده؛ یعنی انتظارات تورمی به‌عنوان محرک بازار سرمایه عمل کرده‌اند و بنابراین بازگشت بورس به روند صعودی حتمی و منطقی به‌نظر می‌رسد.

▣ بورس امیدوار به آینده

آقابزرگی در پایان خاطرنشان کرد: به اعتقاد من، رکورد بورس در سال جاری شکسته خواهد شد؛ یعنی شاخص کل از این ظرفیت برخوردار است که مجددا از مرز ۲ میلیون واحدی عبور کند و رکورد تازه‌ای را به ثبت برساند.

هرچند انتظار می‌رود سیاست‌های دولت در مقابل بورس نیز اصلاح شود. در واقع سیاست‌گذاری دولت نباید به مانعی جدی در مسیر فعالیت بازار سرمایه بدل شود.

اصلاحی قابل پیش‌بینی

امید پورمحمود، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: افت شاخص بورس و سقوط آن به کانال ۱.۴ میلیون واحدی موضوعی عجیب و دور از پیش‌بینی نبود. با بازگشت شاخص بورس از مرز ۱.۶ میلیون واحدی، چنین ریزشی قابل پیش‌بینی بود؛ یعنی انتظار می‌رفت طی فرآیند اصلاحی شاخص بورس در کانال یک میلیون و ۴۵۰ هزار واحدی تا یک میلیون و ۴۸۰ هزار واحدی قرار گیرد. وی افزود: با این وجود، با انتشار گزارش شرکت‌های فولادی و پتروشیمی از اصلاح شاخص و نزول آن به کانال ۱.۴ میلیون واحدی جلوگیری شد. این در حالی بود که بسیاری از سهم‌ها با ارزش به مراتب پایین‌تری خرید و فروش می‌شدند؛ بنابراین باید اذعان کرد که شاخص بورس در حال حاضر طبق تحلیل پیش می‌رود. این کارشناس بازار سرمایه در تشریح دلایل بنیادی ریزش شاخص بورس گفت: اقدامات دولت برخلاف وعده‌های مطرح شده، در جهت حمایت از بازار سرمایه نبوده است. افزایش نرخ بهره بانکی یکی از مهم‌ترین دلایل افت شاخص بورس به‌شمار می‌رود. همزمان تداوم سیاست قیمت‌گذاری دستوری به تولیدکنندگان فشار مضاعفی را تحمیل می‌کند و از سودآوری آنها می‌کاهد. این‌گونه اقدامات، اثرات منفی را به عملکرد بازار سرمایه تحمیل می‌کند. تلاش دولت مبنی بر سرکوب قیمت دلار نیمایی دیگر چالشی است که از سودآوری صنایع صادرات‌محور کشور می‌کاهد. این صنایع ناچارند ارز حاصل از صادرات خود را با قیمت دلار نیمایی به کشور بازگردانند. از آنجایی که در هفته‌های اخیر قیمت دلار آزاد از دلار نیمایی فاصله قابل‌توجهی گرفته، شاهد تحمیل خسارت‌هایی به فعالان صنعتی و تولیدکنندگان صادرات‌محور در فرآیند بازگشت ارز هستیم. این افت سودآوری خود را در قالب افت ارزش سهام این شرکت‌ها نشان می‌دهد. علاوه بر این، با توجه به قطع برق صنایع در سایه محدودیت کشور در تامین انرژی، برخی تولیدکنندگان با چالش‌های جدیدی روبه‌رو شده‌اند که عملکرد و میزان تولید آنها را تحت‌تاثیر قرار داده است. در ادامه باید تاکید کرد که سیاست‌های دولت به کاهش شفافیت در روند معاملات بورس کالا منتهی شده است. تمام موارد یادشده از رونق بورس تهران می‌کاهد و از روند نزولی شاخص بورس حمایت می‌کند. پورمحمود گفت: علاوه بر تمام موارد یادشده، پایین بودن حجم معاملات نیز از تمایل خریداران به حضور در این بازار می‌کاهد؛ بنابراین تا زمانی دولت اقدام به اصلاح سیاست‌های خود نکند، نباید به بازگشت شرایط بورس به رونق امید داشته باشیم.

▣ دولت، محرک بازار

وی تاکید کرد: البته به اعتقاد من اصلاح لازمه بازار سرمایه است، یعنی نباید از ورود شاخص کل به کانال یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی نگران بود و از آن تلقی سقوط کرد. این بازار از ظرفیت لازم برای بازگشت به مدار صعود برخوردار است، با این وجود، زمان بازگشت به روند رو به رشد، به سیاست‌های دولت بستگی دارد.

پورمحمود در پیش‌بینی عملکرد بازار سرمایه در آینده بلندمدت گفت: در حال حاضر، ابهامات متعددی بر عملکرد بازار سرمایه کشور سایه افکنده است؛ بنابراین وضعیت بازار در بلندمدت قابل پیش‌بینی نیست. سرانجام مذاکرات برجام و رفع تحریم یکی از بزرگ‌ترین ابهاماتی است که آینده اقتصاد کشور را با تردید روبه‌رو می‌کند و همزمان بر عملکرد بورس نیز تاثیر منفی دارد. کسب نتیجه مثبت یا منفی از مذاکرات رفع تحریم اثرات متفاوتی بر بازار سرمایه خواهد داشت اما ادامه شرایط در این موقعیت نامشخص به‌طور قطع به ضرر بازار سرمایه کشور خواهد بود.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: چنانچه این مذاکرات به نتیجه مطلوبی برسد، می‌توان به جذب سرمایه بیشتر در اقتصاد کشور و همچنین رشد و توسعه صنایع امیدوار بود. واردات و صادرات صنایع تسهیل و روند تولید صنایع بهبود می‌یابد؛ بنابراین باید منتظر رشد عملکردی بازار سرمایه به‌ویژه در میان‌مدت و بلندمدت باشیم. در همین حال، چنانچه این مذاکرات به نتیجه نرسد، باید منتظر تداوم روند صعودی تورم در اقتصاد کشور باشیم، در همین حال، نرخ ارز نیز افزایش خواهد یافت؛ بنابراین حتی اگر این مذاکرات به نتیجه مطلوبی منتهی نشود، باز هم بازار سرمایه تحت‌تاثیر تورم و بهبود عملکرد شرکت‌های صادراتی، روند رو به رشدی را پشت‌سر خواهد گذاشت. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که بلاتکلیفی در نتایج مذاکرات بیشترین آسیب را به اقتصاد و بازار سرمایه تحمیل می‌کند. پورمحمود گفت: توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که با روشن شدن نتیجه مذاکرات برجامی، سیاست‌های پولی و مالی دولت برای روشن‌تری به خود خواهد گرفت. روند تعیین نرخ بهره، نرخ سود بانکی و... مشخص می‌شود و با دقت‌نظر بیشتری می‌توان سیاست‌های پولی و مالی را تنظیم کرد. وی در پایان تاکید کرد: با توجه به تمام موارد یادشده انتظار می‌رود دولت به وعده‌های خود مبنی بر حمایت از بازار سرمایه پایبند باشد تا در آینده نزدیک شاهد بازگشت رونق به این بازار باشیم.

▣ سخن پایانی

در حالت کلی، انتظار می‌رفت در تیرماه و با شروع فصل مجامع، شاهد روزهای مثبت و سبزپوشی بازار سهام باشیم؛ با این وجود در ۱۸ تیر شاخص کل بورس، سطح یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحدی را از دست بدهد. همزمان ارزش معاملات خرد برای نخستین‌بار از ۲۵ اسفند ۱۴۰۰ به زیر ۲ هزار میلیارد تومان رسید. در واقع در طول هفته‌های گذشته شاهد خروج مداوم پول حقیقی‌ها از بورس بوده‌ایم و همین موضوع درنهایت به سقوط شاخص کل منجر شد. روند نزولی بازار کامودیتی‌ها در سطح جهان از دلایل اصلی افت بازار سهام تهران است. همزمان سیاست‌های دولت مبنی بر افزایش نرخ بهره بانکی، فروش اوراق قرضه با هدف تامین بودجه، سرکوب قیمت دلار نیمایی، نبود دورنمایی روشن از مذاکرات رفع تحریم و... مانع بازگشت بورس به روند صعودی هستند. بازگشت بورس به مسیر صعود و گذر از این شرایط، نیازمند تجدیدنظر دولت در اجرای سیاست‌های حمایتی از بازار سرمایه، از بین رفتن ابهامات پیش‌روی اقتصاد کشور و تغییر جدی در سیاست‌های اقتصادی کلان کشور است.

لزوم تسهیل فرآیند پذیرش دانش‌بنیان‌ها در بورس

امروزه تقویت و توسعه بازار تامین مالی جمعی به منظور تجهیز منابع شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق ابزارهای بدهی و سرمایه‌ای بسیار مهم است، در این بین بازنگری در ساختار صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه و خصوصی و امکان فعالیت اشخاص غیر نهاد مالی به‌عنوان مدیر صندوق و همچنین فعال‌تر شدن این صندوق‌ها در سرمایه‌گذاری منابع جمع‌آوری شده اهمیت پیدا کرده است.

مهدی دلبری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با ایرنا تامین مالی استارت‌آپ‌ها را یکی از موضوعات روز و مهم بازار سرمایه عنوان کرد و گفت: باید توجه ویژه‌ای از سوی مسئولان نسبت به این حوزه صورت گیرد، یکی از موضوعات بسیار مهم در تامین مالی استارت‌آپ‌ها نرخ تامین مالی است.

وی افزود: نرخ تامین مالی استارت‌آپ‌ها به دلیل نرخ بالای سود سپرده‌های بانکی و نرخ بالای اوراق خزانه که در بازار سرمایه در حال معامله است، بسیار بالا است. این کارشناس بازار سرمایه بیان کرد: یکی از عواملی مهمی که موجب شده است تا تامین مالی در ایران گران شود، کسری بودجه دولت است که این موضوع تاثیر خود را بر نرخ تامین مالی گذاشته و آن را افزایش داده است.

این تحلیلگر بازارهای مالی دیگر مسائل تامین مالی استارت‌آپ‌ها را مشکل ارکان و نرخ بالای کارمزد دانست و گفت: در بحث تامین مالی، اوراق تامین مالی مطرح شده است و اکنون تامین مالی استارت‌آپ‌ها از ۲ طریق بانک‌ها و بازار سرمایه در حال پیگیری است.

وی بیان کرد: یکی از نکاتی که در تامین مالی استارت‌آپ‌ها مطرح است مسئله تامین مالی شرکت‌هایی است که می‌خواهند از بازار سرمایه تامین مالی کنند و باید نماد آن در بازار سرمایه مورد معامله قرار گیرد.

دلبری گفت: در این جا بحث پذیرش استارت‌آپ‌ها مطرح می‌شود و نخستین چیزی که در پذیرش شرکت‌ها در بازار سرمایه بیان می‌شد؛ این است که ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها با چه فرمولی بوده و ارزش این استارت‌آپ چقدر است.

این کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: ارزش‌گذاری‌هایی که به‌صورت سنتی انجام می‌شد، بر ارزش روز دارایی‌ها و یا مقدار سودآوری شرکت است، اما نکته اینجاست که شرکت‌های استارت‌آپ به دلیل نوظهور بودن و همچنین شرکت‌هایی هستند که به‌تازگی فعالیت خود را شروع کرده‌اند و در حال گسترش فعالیت خود هستند، از نظر دارایی‌ها ارزش خاصی ندارند و همچنین سودآوری آنها بسیار کم است، این موضوع موجب شده است تا پذیرش استارت‌آپ‌ها در بازار سرمایه با کندی صورت گیرد و قیمت‌گذاری استارت‌آپ‌ها را با یک چالش اصلی روبه‌رو کرده است. وی اضافه کرد: اگر پذیرش و ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها با سهولت بیشتری انجام شود، تامین مالی از طریق بازار سرمایه بهترین نوع تامین مالی خواهد بود و شرکت‌ها نیز از آن استقبال خواهند کرد.

دلبری با بیان اینکه دومین مانع پذیرش و ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها در بازار سرمایه مقررات قانونی و شفافیت مالی این شرکت‌ها است، گفت: شرکت‌های استارت‌آپی به دلیل ماهیت کاری که دارند حداقل شفافیت مالی و حداقل شرایط پذیرش در بازار سرمایه را دارا هستند، این عامل موجب شده ۀ تا در سال‌های اخیر ورود استارت‌آپ‌ها به بازار سرمایه با کندی و سختی انجام گیرد.

این کارشناس بازار سرمایه در پایان بیان کرد: روابط سهام دارای در شرکت‌های استارت‌آپی مبتنی بر روش‌های جدید نیست، بلکه تفاهمنامه‌هایی است که در روش‌های سنتی دارای جایگاه نیستند، این موضوع موجب شد تا شرکت‌های دانش‌بنیان در مرحله پذیرش در بازار سرمایه با مشکل مواجه شوند.